Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/4524

2025 8 12

KOMISIJOS PRANEŠIMAS

Rekomendacinis dokumentas [1]

dėl Reglamento (ES) 2023/1115 dėl su miškų naikinimu nesusijusių produktų [2]

(C/2025/4524)

Turinys

Puslapis

1. TERMINŲ „PATEIKIMAS RINKAI“, „TIEKIMAS RINKAI“ IR „EKSPORTAS“ APIBRĖŽTYS 3
   a) Pateikimas rinkai 4
   b) Tiekimas rinkai 4
   c) Eksportas 5
2. TERMINO „VEIKLOS VYKDYTOJAS“ APIBRĖŽTIS 5
3. ĮSIGALIOJIMO DATA ir TAIKYMO LAIKOTARPIS 6
4. IŠSAMUS PATIKRINIMAS IR TERMINO „NEDIDELĖ RIZIKA“ APIBRĖŽTIS 9
   a) Rizikos vertinimas 9
   b) Nedidelė rizika 11
   c) Prekiautojų, kurie yra MVĮ, ir prekiautojų, kurie nėra MVĮ, vaidmuo 11
   d) Sąveika su Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva 12
5. TERMINO „TIEKIMO GRANDINĖS SUDĖTINGUMAS“ IŠAIŠKINIMAS 12
6. TEISĖTUMAS 13
   a) Atitinkami gamybos šalies teisės aktai 13
   b) Išsamus patikrinimas, susijęs su teisėtumu 15
7. PRODUKTŲ APRĖPTIS 16
   a) Paaiškinimas. Pakavimas ir pakavimo medžiagos 16
   b) Paaiškinimas. Atliekos ir regeneruoti bei perdirbti produktai 17
8. REGULIARI IŠSAMAUS PATIKRINIMO SISTEMOS PRIEŽIŪRA 19
9. SUDĖTINIAI PRODUKTAI 19
10. SERTIFIKAVIMO IR TREČIOSIOS ŠALIES ATLIEKAMO TIKRINIMO SISTEMŲ VAIDMUO ATLIEKANT RIZIKOS VERTINIMĄ IR MAŽINANT RIZIKĄ 21
    a) Sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemų vaidmuo 22
    b) Pagrindiniai faktai 24
11. NAUDOJIMAS ŽEMĖS ŪKIO TIKSLAIS 25
    1. Įvadas 25
    2. Paaiškinimas dėl miško pavertimo žeme, kurios paskirtis nėra naudojimas žemės ūkio tikslais 26
    3. Termino „miškas“ apibrėžtis 27

[1] Nė viena šio rekomendacinio dokumento nuostata nepakeičia tiesioginės nuorodos į apibūdintas priemones, o Komisija neprisiima jokios atsakomybės už nuostolius ar žalą, patirtą dėl jame padarytų klaidų ar išdėstytų formuluočių. Galutinį sprendimą dėl reglamento aiškinimo gali priimti tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

[2] OL L 150, 2023 6 9, p. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.

4. Termino „naudojimas žemės ūkio tikslais“ apibrėžtis ir išimtys 28
a) Žemės ūkio paskirties paaiškinimas 28
b) Paaiškinimas dėl pagrindinio žemės naudojimo 29
c) Termino „žemės ūkio plantacija“ apibrėžtis 30
d) Termino „agrarinės miškininkystės sistema“ paaiškinimas 30
5. Paaiškinimas dėl žemės naudojimo, kai toje pačioje teritorijoje žemė naudojama pagal kelias paskirtis, taip pat dėl žemės registrų ir kadastrinių žemėlapių naudojimo 31
I PRIEDAS 32
II PRIEDAS 39

ĮVADAS

Reglamento (ES) 2023/1115 dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų biržos prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos, kuriuo panaikinimas Reglamentas (ES) Nr. 995/2010, (toliau – Reglamentas, Miškų nenaikinimo reglamentas arba MNR) 15 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Komisija gali parengti gaires, kad būtų palengvintas suderintas Reglamento įgyvendinimas.

Šis rekomendacinis dokumentas nėra teisiškai privalomas; juo siekiama tik pateikti informaciją apie tam tikrus MNR aspektus. Juo nepakeičiamos, nepapildomos ir iš dalies nekeičiamos MNR nuostatos, kuriomis nustatomos teisinės pareigos. Šis rekomendacinis dokumentas neturėtų būti vertinamas atskirai; juo turi būti naudojamasi ne kaip atskiru informacijos šaltiniu, bet kartu su teisės aktais.

Tačiau šis rekomendacinis dokumentas yra naudinga informacinė medžiaga visiems, kurie privalo laikytis MNR, nes jame išsamiau paaiškinamos tam tikros teisės akto teksto dalys, o tai reiškia, kad jis gali padėti veiklos vykdytojams ir prekiautojams susiorientuoti. Jis taip pat gali padėti nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir vykdymo užtikrinimo įstaigoms, taip pat nacionaliniams teismams įgyvendinti MNR ir užtikrinti jo vykdymą.

Šiame dokumente nagrinėjami klausimai buvo aptarti ir išplėtoti bendradarbiaujant su paskirtaisiais valstybių narių atstovais. Papildomi klausimai gali būti sprendžiami, kai bus įgyta daugiau MNR taikymo patirties, tokiu atveju rekomendacinis dokumentas būtų atitinkamai peržiūrėtas.

Dėl visų šiame rekomendaciniame dokumente nagrinėjamų klausimų reikėtų pažymėti, kad pagal 43 konstatuojamąją dalį Reglamento apibrėžtys grindžiamos Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO), Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), Jungtinių Tautų aplinkos programos (UNEP) ir Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos (IUCN) darbu.

Antruoju rekomendacinio dokumento leidimu suteikiama daugiau aiškumo (be kita ko, dėl taikymo terminų) ir patikslinamos veiklos vykdytojams ir prekiautojams taikomos nuostatos, kad būtų galima paprasčiau ir veiksmingiau laikytis išsamaus patikrinimo ir atsekamumo reikalavimų.

Proporcingumo principas yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų, taikomų aiškinant ir užtikrinant Sąjungos teisės aktų vykdymą ([3]) (įskaitant Sąjungos teisės aktų nuostatų vykdymo užtikrinimą valstybėse narėse), kartu atsižvelgiant į atitinkamas Sutarties nuostatas.

1. TERMINŲ „PATEIKIMAS RINKAI“, „TIEKIMAS RINKAI“ IR „EKSPORTAS“ APIBRĖŽTYS

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnis „Terminų apibrėžtys“; 4 straipsnis „Veiklos vykdytojų pareigos“

4 straipsnyje veiklos vykdytojams nustatytos pareigos pradedamos taikyti, kai atitinkamus produktus ketinama pateikti rinkai ar eksportuoti arba jie yra pateikiami rinkai ar eksportuojami. 5 straipsnyje prekiautojams nustatytos pareigos pradedamos taikyti, kai atitinkamas biržos prekes ar atitinkamus produktus ketinama tiekti rinkai arba jie yra tiekiami rinkai (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento 4 skyriaus c punktą).

Šio rekomendacinio dokumento I priede pateikiama scenarijų apžvalga, kurioje paaiškinamos veiklos vykdytojų ir prekiautojų, kurie yra MVĮ, ir veiklos vykdytojų ir prekiautojų, kurie nėra MVĮ, pareigos, vykdytinos rinkai pateikiant, rinkai tiekiant arba iš Sąjungos rinkos eksportuojant atitinkamus produktus. Scenarijuose taip pat parodoma, kaip keičiasi tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiančių veiklos vykdytojų ir prekiautojų, kurie yra MVĮ, (4 straipsnio 8 dalis) ir veiklos vykdytojų ir prekiautojų, kurie nėra MVĮ, (4 straipsnio 9 dalis) pareigos.

([3]) Daugiau informacijos apie įgyvendinimą taip pat pateikiama dažnai užduodamų klausimų skiltyje, kurią galima rasti čia: Miškų nenaikinimo reglamento įgyvendinimas. Europos Komisija (europa.eu).

a) **Pateikimas rinkai**

Pagal 2 straipsnio 16 punktą, atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas yra pateikiamas rinkai, jei jis Sąjungos rinkai tiekiamas **pirmą kartą**. Ši apibrėžtis neapima atitinkamų biržos prekių ar atitinkamų produktų, kurie jau buvo pateikti Sąjungos rinkai. Terminu „pateikimas rinkai“ daroma nuoroda ne į produkto tipą, bet į kiekvieną atskirą biržos prekę ar produktą, neatsižvelgiant į tai, ar tai yra vienetinis, ar serijinis gaminys.

b) **Tiekimas rinkai**

Pagal 2 straipsnio 18 punktą, atitinkamas produktas yra tiekiamas rinkai, jeigu jis **tiekiamas**:

— siekiant jį platinti, vartoti arba naudoti Sąjungos rinkoje – tai reiškia, kad atitinkamas produktas ar biržos prekė turi fiziškai būti ES, jie turi būti nuimti arba pagaminti ES arba importuoti į ES ir jiems turi būti įforminta išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūra. Į ES importuojami atitinkami produktai Sąjungos prekių statusą įgyja tik tada, kai jie įvežami į Sąjungos muitų teritoriją ir muitinės išleidžiami į laisvą apyvartą. Atitinkami produktai, kuriems įforminamos kitos nei išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūros (pvz., muitinis sandėliavimas, laikinasis įvežimas perdirbti, laikinasis įvežimas, tranzitas), nelaikomi pateiktais rinkai pagal MNR;

ir

— vykdant komercinę veiklą – tai veikla, vykdoma su verslu susijusiomis aplinkybėmis. Komercinė veikla gali būti vykdoma už atlygį arba nemokamai. Tiek tiekimas nekomerciniams vartotojams, tiek veikla, už kurią nemokama, patenka į MNR taikymo sritį (pvz., dovanojimas ar veikla *pro bono*). Reglamentu nenustatomi reikalavimai nekomerciniams vartotojams, nes privatus naudojimas ir vartojimas nepatenka į MNR taikymo sritį.

Todėl terminas „tiekimas rinkai“ turėtų būti suprantamas kaip atvejis, kai prekiautojas atitinkamus produktus Sąjungos rinkai tiekia tiek i) platinimo, vartojimo arba naudojimo tikslais, tiek ii) vykdydamas savo komercinę veiklą.

Todėl terminas „pateikimas rinkai“ turėtų būti suprantamas kaip atvejis, kai veiklos vykdytojas atitinkamą produktą Sąjungos rinkai tiekia i) platinimo, vartojimo arba naudojimo tikslais, ii) pirmą kartą ir iii) vykdydamas komercinę veiklą.

Bendros terminų „veiklos vykdytojas“ (MNR 2 straipsnio 15 punktas) ir „vykdant komercinę veiklą“ (MNR 2 straipsnio 19 punktas) apibrėžtys reiškia, kad bet kuriam asmeniui, kuris pateikia atitinkamą produktą rinkai

a) siekdamas jį platinti komerciniams arba nekomerciniams vartotojams, t. y., pavyzdžiui, parduoti arba pateikti nemokamai,

b) perdirbimo tikslais arba

c) siekdamas jį naudoti savo paties verslui,

bus taikomi išsamaus patikrinimo reikalavimai ir jis turės pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą, išskyrus atvejus, kai taikomas supaprastinimas (žr. MNR 4 straipsnio 8 ir 9 dalis).

Todėl terminas **„atitinkami produktai, įvežami į rinką“** turėtų būti suprantamas kaip atvejis, kai atitinkamiems produktams vienu metu yra:

— įforminama išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūra ir juos ketinama pateikti Sąjungos rinkai. Tik muitinės į laisvą apyvartą išleisti produktai laikomi pateiktais Sąjungos rinkai. Kitos nei išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūros (pvz., muitinis sandėliavimas, laikinasis įvežimas perdirbti, laikinasis įvežimas, tranzitas) nepatenka į MNR taikymo sritį;

ir

— jie nėra skirti asmeniniam naudojimui ar vartojimui Sąjungos muitų teritorijoje. Produktams, skirtiems asmeniniam naudojimui arba vartojimui (pvz., kai asmuo tokius produktus atsiveža iš kelionės už ES ribų savo asmeniniam naudojimui ar vartojimui), MNR netaikomas.

c) **Eksportas**

Pagal 2 straipsnio 37 punktą, terminas „eksportas“ reiškia Reglamento (ES) Nr. 952/2013 ([4]) 269 straipsnyje nustatytą muitinės eksporto procedūrą ir yra susijęs su Sąjungos prekėmis, kurios turi būti išvežtos iš Sąjungos muitų teritorijos.

Reglamento (ES) Nr. 952/2013 269 straipsnyje nustatyta, kad eksporto procedūra netaikoma: a) prekėms, kurioms įforminta laikinojo išvežimo perdirbti procedūra; b) prekėms, išvežamoms iš Sąjungos muitų teritorijos po to, kai joms buvo įforminta galutinio vartojimo procedūra; c) prekėms, kurios tiekiamos kaip PVM ar akcizais neapmokestinamos orlaivių ar laivų atsargos, nepaisant orlaivio ar laivo paskirties vietos, kai reikia tokio tiekimo įrodymo; d) prekėms, kurioms įforminta vidinio tranzito procedūra; e) prekėms, laikinai išvežtoms iš Sąjungos muitų teritorijos pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 155 straipsnį.

Reeksportas, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 952/2013 270 straipsnyje, nepatenka į MNR taikymo sritį. Šiuo atžvilgiu reeksportas reiškia, kad atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas neįgijo Sąjungos prekių statuso ir jie yra išvežami iš Sąjungos muitų teritorijos po to, kai, pvz., pateikiama reeksporto deklaracija.

Todėl terminas „atitinkami produktai, išvežami iš rinkos“ turėtų būti suprantamas kaip atvejis, kai vykdant komercinę veiklą atitinkami produktai deklaruojami muitinės eksporto procedūrai įforminti.

Šio rekomendacinio dokumento I priede pateikta pavyzdžių, kaip terminų „pateikimas rinkai“, „tiekimas rinkai“ ir „eksportas“ aiškinimas veikia praktiškai.

2. **TERMINO „VEIKLOS VYKDYTOJAS“ APIBRĖŽTIS**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 15 punktas; 7 straipsnis „Trečiosiose valstybėse įsisteigusių veiklos vykdytojų vykdomas pateikimas rinkai“

Pagal 2 straipsnio 15 punktą, **veiklos vykdytojas** yra fizinis arba juridinis asmuo, *kuris*

— vykdydamas komercinę veiklą

— atitinkamus produktus pateikia rinkai arba juos eksportuoja.

Kad būtų galima nuosekliai nustatyti veiklos vykdytojus, jų vaidmenis galima atskirti pagal tai, kaip jų atitinkami produktai pateikiami Sąjungos rinkai, o tai priklauso nuo to, ar jie gaminami ES, ar už jos ribų.

— Jei tai atitinkami produktai, pagaminti **ES** pagal 2 straipsnio 14 punktą, veiklos vykdytojas paprastai yra asmuo, kuris juos po to, kai jie buvo pagaminti, platina arba naudoja vykdydamas komercinę veiklą; tai gali būti augintojas arba gamintojas.

— Asmuo, kuris atitinkamą produktą paverčia kitu atitinkamu produktu (naujas SS kodas, sudarytas iš tiek ženklų, kiek jų nurodyta Reglamento I priede) ir pateikia jį rinkai arba jį iš rinkos eksportuoja, yra tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantis veiklos vykdytojas.

— Jei tai atitinkamos biržos prekės ar atitinkami produktai, pagaminti **už ES ribų**:

  — o veiklos vykdytojas yra asmuo, veikiantis kaip importuotojas, kai atitinkamos biržos prekės ar atitinkami produktai deklaruojami išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti. Importuotojas yra asmuo, nurodytas pateikiant atitinkamą muitinės deklaracijos duomenų elementą, t. y.:

    — duomenų elementą 13 04 000 000 – „importuotojas“ (Deleguotojo reglamento 2015/2446 ([5]) B priedas);

([4]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

([5]) 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, (OL L 343, 2015 12 29, p. 1).

— ES muitinės duomenų modelio (EUCDM) ankstesnės versijos duomenų elementą DE 3/15;

— užpildant bendrojo administracinio dokumento 8 langelį „gavėjas“;

— o jeigu asmuo, veikiantis kaip importuotojas, kai atitinkamos biržos prekės ar atitinkami produktai deklaruojami išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti, nėra įsisteigęs ES, veiklos vykdytoju taip pat laikomas pirmasis fizinis arba juridinis asmuo, kuris tiekia atitinkamus produktus rinkai, t. y. nors jis nėra veiklos vykdytojas pagal 2 straipsnio 15 punkte pateiktą apibrėžtį, jam taikomos veiklos vykdytojo pareigos pagal 7 straipsnį. Šiuo reikalavimu papildoma įprasta už Sąjungos ribų įsisteigusio veiklos vykdytojo pareiga ir siekiama užtikrinti, kad visada būtų bent vienas atsakingas subjektas, kuris yra įsisteigęs ES.

— Jei tai atitinkami produktai, **importuojami** į ES, termino „veiklos vykdytojas“ apibrėžtis nepriklauso nuo produkto nuosavybės pasikeitimo ir kitų sutartimis įformintų susitarimų.

— Tuo atveju, kai **vidaus** produktas pateikiamas rinkai, veiklos vykdytojas paprastai yra asmuo, kuriam biržos prekė ar produktas priklauso pardavimo metu, tačiau tai gali priklausyti nuo konkrečių sutartimi įforminto susitarimo aplinkybių. Kai asmuo sudaro sutartį, pagal kurią kitai sutarties šaliai leidžiama gaminti atitinkamą biržos prekę, gamybą vykdanti sutarties šalis laikoma veiklos vykdytoju, jei ji tiesiogiai ir automatiškai tampa produkto savininke vien dėl paties gamybos fakto (pvz., medžių nukirtimo arba veršelio atsivedimo). Taip nėra tuo atveju, kai taikomoje nacionalinėje teisėje arba sutartyje numatyta, kad fizinis arba juridinis asmuo nuosavybės teisę po gamybos perleidžia kitai sutarties šaliai (žr. 2024 m. lapkričio 21 d. Sprendimą C-370/23 ([6])).

— Jei tai atitinkami produktai, **eksportuojami** iš Sąjungos, veiklos vykdytojas paprastai yra asmuo, veikiantis kaip eksportuotojas, kai atitinkami produktai deklaruojami muitinės eksporto procedūrai įforminti. Eksportuotojas yra asmuo, nurodytas pateikiant atitinkamą muitinės deklaracijos duomenų elementą, t. y.:

— o duomenų elementą 13 01 000 000 „eksportuotojas“ (Deleguotojo reglamento 2015/2446 B priedas);

— o ES muitinės duomenų modelio (EUCDM) ankstesnės versijos duomenų elementą DE 3/1;

— o užpildant bendrojo administracinio dokumento 2 langelį „Siuntėjas / eksportuotojas“.

Paslaugų teikėjai, teikiantys logistikos ar techninės pagalbos paslaugas (pavyzdžiui, ekspeditoriai arba atstovai muitinėje, kurie neturi nuosavybės ar panašių teisių į produktus, kuriuos jie tvarko), nėra nei veiklos vykdytojai, nei prekiautojai, kaip tai suprantama pagal Reglamentą, jeigu jie nepateikia ar netiekia produktų rinkai arba jų neeksportuoja.

Veiklos vykdytojų vaidmuo išsamiau paaiškintas naudojantis šio rekomendacinio dokumento I priede pateiktais scenarijais.

3. ĮSIGALIOJIMO DATA ir TAIKYMO LAIKOTARPIS

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 2 dalis; 37 straipsnis „Panaikinimas“; 38 straipsnis „Įsigaliojimas ir taikymo pradžios data“

MNR įsigaliojo 2023 m. birželio 29 d. Pagal Reglamentą (ES) 2024/3234 ([7]), kuriuo iš dalies keičiamos MNR nuostatos, susijusios su jo taikymo pradžios data, dauguma veiklos vykdytojų ir prekiautojų pareigų ir kompetentingų institucijų pareigų, įskaitant 3–13 straipsniuose, 16–24 straipsniuose, 26, 31 ir 32 straipsniuose nustatytas pareigas, taikomos nuo **2025 m. gruodžio 30 d.**

([6]) ECLI:EU:C:2024:972.
([7]) OL L, 2024/3234, 2024 12 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3234/oj.

Veiklos vykdytojams, kurie yra **labai mažos ir mažosios įmonės** (pagal atitinkamai Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnio 1 ar 2 dalį), įsteigtos ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d., 3–13, 16–24, 26, 31 ir 32 straipsniuose nustatytos pareigos taikomos nuo **2026 m. birželio 30 d.**, išskyrus dėl produktų, įtrauktų į Reglamento Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos ([8]), (toliau – ESMR) priedą. Tai reiškia, kad nuo Reglamento įsigaliojimo (2023 m. birželio 29 d.) iki taikymo pradžios (2025 m. gruodžio 30 d. (mažosioms įmonėms arba labai mažoms įmonėms, įsteigtoms iki 2020 m. gruodžio 31 d., ji atidėta iki 2026 m. birželio 30 d.) taikomas **pereinamasis laikotarpis**, kuriuo atitinkamas biržos prekes ir produktus Sąjungos rinkai pateikiantiems ar tiekiantiems arba iš jos eksportuojantiems veiklos vykdytojams ir prekiautojams netaikomos pagrindinės MNR nustatytos pareigos.

Visoms biržos prekėms ir susijusiems atitinkamiems produktams, **išskyrus medieną ir medienos produktus, kuriems taikomas ESMR priedas**, **taikomos šios taisyklės**:

— jei atitinkama biržos prekė ar atitinkamas produktas rinkai pateikiami atitinkamam veiklos vykdytojui taikomu pereinamuoju laikotarpiu, MNR nustatytos pareigos veiklos vykdytojui netaikomos;

— be to, dėl atitinkamų produktų, pateiktų ar tiekiamų rinkai po taikymo pradžios dienos ir pagamintų tik iš biržos prekių ar produktų, pateiktų rinkai pereinamuoju laikotarpiu, MNR pareigos nebus taikomos. Tai reiškia, kad atidėjus taikymo pradžią **mažosioms ir labai mažoms įmonėms** (iki 2026 m. birželio 30 d.), tais atvejais, kai jos pateikia ar tiekia rinkai produktus, išimtis bus taikoma ir vidutiniams ir dideliems veiklos vykdytojams bei tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantiems prekiautojams, kurie prekiauja šiais produktais ar jų išvestiniais produktais;

— pirmiau aprašytais atvejais tolesnėse tiekimo grandinės grandyse veikiančių veiklos vykdytojų (arba prekiautojų, kurie pereinamuoju laikotarpiu rinkai pateiktą atitinkamą produktą tiekia vėliau) pareiga bus tik surinkti pakankamai svarių ir patikrinamų įrodymų, kad atitinkamas produktas iš pradžių buvo pateiktas rinkai iki (atidėtos) Reglamento taikymo pradžios;

— dėl **atitinkamo išvestinio produkto dalių**, pagamintų kartu su kitais atitinkamais produktais, rinkai pateiktų nuo 2025 m. gruodžio 30 d. (arba nuo 2026 m. birželio 30 d. labai mažų ar mažųjų įmonių atveju), tolesnėse tiekimo grandinės grandyse veikiantiems veiklos vykdytojams, pateikiantiems produktus rinkai, ir prekiautojams bus taikomos standartinės Reglamento pareigos, nepaisant to, kad kai kurioms kitoms dalims gali būti taikomas pereinamasis laikotarpis.

Pagal **MNR 1 straipsnio 2 dalį**, MNR netaikomas, jei atitinkami produktai buvo **pagaminti** iki 2023 m. birželio 29 d. Gamybos laikas ir vieta yra atitinkamos biržos prekės pagaminimo data ir pagaminimo vieta; tai taikoma ir biržos prekėms, ir išvestiniams produktams. Daugelio biržos prekių gamybos data yra derliaus nuėmimo arba nukirtimo laikas, išskyrus **galvijų produktus**, tokiu atveju gamybos laikas prasideda galvijo atsivedimo dieną.

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kaip Reglamentas (ES) 2023/1115 taikomas į jo taikymo sritį patenkantiems atitinkamiems produktams, išskyrus medieną ir medienos produktus, kuriems taikomas ESMR priedas:

		Atitinkamos biržos prekės arba atitinkamo produkto pateikimo ES rinkai data	
Atitinkami produktai	Atitinkamos biržos prekės pagaminimo data	Iki 2025 m. gruodžio 30 d., o labai mažiems ir mažiesiems veiklos vykdytojams – iki 2026 m. birželio 30 d.	Nuo 2025 m. gruodžio 30 d. (imtinai) didelėms ir vidutinėms įmonėms ir nuo 2026 m. birželio 30 d. (imtinai) labai mažiems ir mažiesiems veiklos vykdytojams
Į Reglamento (ES) 2023/1115 I priedą įtraukti galvijų, kakavos, kavos, alyvpalmių aliejaus, kaučiuko, sojos produktai	Iki 2023 m. birželio 29 d.	Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) netaikomas.	Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) netaikomas.
	Nuo 2023 m. birželio 29 d. (imtinai)	Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) netaikomas.	**Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) taikomas.**

([8]) OJ L 295, 2010 11 12, p. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/995/oj.

		Atitinkamos biržos prekės arba atitinkamo produkto pateikimo ES rinkai data	
Atitinkami produktai	Atitinkamos biržos prekės pagaminimo data	Iki 2025 m. gruodžio 30 d., o labai mažiems ir mažiesiems veiklos vykdytojams – iki 2026 m. birželio 30 d.	Nuo 2025 m. gruodžio 30 d. (imtinai) didelėms ir vidutinėms įmonėms ir nuo 2026 m. birželio 30 d. (imtinai) labai mažiems ir mažiesiems veiklos vykdytojams
Į Reglamento (ES) 2023/1115 I priedą įtraukti, bet į Reglamento Nr. 995/2010 (ESMR) priedą neįtraukti medienos produktai	Iki 2023 m. birželio 29 d.	Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) netaikomas.	Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) netaikomas.
	Nuo 2023 m. birželio 29 d. (imtinai)	Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) netaikomas.	**Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR) taikomas.**

Į ESMR priedą įtrauktai **medienai ir medienos produktams** pagal MNR 37 straipsnio 3 dalį taikomos specialios taisyklės:

— mediena ir medienos produktai, pagaminti (paruošti) iki 2023 m. birželio 29 d. ir:

  — o pateikti rinkai iki 2025 m. gruodžio 30 d. – tokie produktai ir jų išvestiniai produktai turi atitikti ESMR taisykles; jei išvestiniams produktams ESMR priedas netaikomas, tiems produktams nebūtų taikomas nei ESMR, nei MNR;

  — o pateikti rinkai nuo 2025 m. gruodžio 30 d. iki 2028 m. gruodžio 31 d.: ESMR taisyklės ir toliau taikomos produktams, kuriems taikomas ESMR priedas (žr. pirmiau);

  — o pateikti rinkai nuo 2028 m. gruodžio 31 d. – tokie produktai ir jų išvestiniai produktai turi atitikti MNR 3 straipsnio taisykles;

— mediena ir medienos produktai, pagaminti nuo 2023 m. birželio 29 d. iki 2025 m. gruodžio 30 d. ir:

  — o pateikti rinkai iki 2025 m. gruodžio 30 d., turi atitikti ESMR taisykles; jei išvestiniams produktams ESMR priedas netaikomas, tiems produktams nebūtų taikomas nei ESMR, nei MNR;

  — o pateikti rinkai nuo 2025 m. gruodžio 30 d. – tokie produktai ir jų išvestiniai produktai turi atitikti ESMR taisykles;

— nuo 2025 m. gruodžio 30 d. pagaminta (paruošta) mediena ir medienos produktai turi atitikti MNR taisykles.

1 klausimas. Ar nuo 2025 m. gruodžio 30 d. rinkai pateiktiems popieriaus gaminiams, kurie pagaminti iš 2023 m. birželio 29 d. – 2025 m. gruodžio 30 d. laikotarpiu paruoštos ir rinkai pateiktos medienos, privalomas išsamaus patikrinimo pareiškimas?

Tokiais atvejais paruošta mediena ir iš jos pagaminti produktai privalo atitikti ESMR. Išsamaus patikrinimo pareiškimo jiems nereikia, nes šis reikalavimas taikomas produktams, kurie patenka į MNR taikymo sritį.

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kuris teisės aktas taikomas į Reglamento Nr. 995/2010 priedą įtrauktiems medienos produktams:

		Atitinkamos biržos prekės arba atitinkamo produkto pateikimo ES rinkai data		
Atitinkami produktai	Pagaminimo data	Iki 2025 m. gruodžio 30 d.	Nuo 2025 m. gruodžio 30 d. (imtinai) iki 2028 m. gruodžio 30 d. (imtinai)	Nuo 2028 m. gruodžio 31 d. (imtinai)
Reglamento (ES) Nr. 995/2010 (ESMR) priede nurodyta mediena ir medienos produktai	Iki 2023 m. birželio 29 d.	Reglamentas (ES) Nr. 995/2010 (ESMR)	Reglamentas (ES) Nr. 995/2010 (ESMR)	**Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR)**
	Nuo 2023 m. birželio 29 d. (imtinai)	Reglamentas (ES) Nr. 995/2010 (ESMR)	**Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR)**	**Reglamentas (ES) 2023/1115 (MNR)**

4. **IŠSAMUS PATIKRINIMAS IR TERMINO „NEDIDELĖ RIZIKA“ APIBRĖŽTIS**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 26 punktas; 4 straipsnis „Veiklos vykdytojų pareigos“; 8 straipsnis „Išsamus patikrinimas“; 9 straipsnis „Informacijos pateikimo reikalavimai“; 10 straipsnis „Rizikos vertinimas“

Pagal 4 straipsnio 1 dalį, veiklos vykdytojai, prieš pateikdami rinkai arba eksportuodami atitinkamus produktus, atlieka išsamų patikrinimą pagal 8 straipsnį, kad įrodytų, jog atitinkami produktai atitinka 3 straipsnį. Šiuo tikslu, kaip nustatyta MNR 12 straipsnio 1 dalyje, veiklos vykdytojai sukuria ir nuolat atnaujina procedūrų ir priemonių sistemą (išsamaus patikrinimo sistemą pagal MNR 12 straipsnio 1 dalį) išsamiam patikrinimui pagal 8 straipsnį atlikti, siekdami užtikrinti, kad atitinkami produktai, kuriuos jie pateikia rinkai arba eksportuoja, atitiktų MNR 3 straipsnį. Veiklos vykdytojai yra atsakingi už išsamų savo verslo veiklos tyrimą ir analizę, o tam reikia rinkti atitinkamus duomenis, juos analizuoti ir prireikus imtis rizikos mažinimo priemonių, išskyrus atvejus, kai reikalavimų nesilaikymo rizika įvertinama kaip nedidelė. Duomenų rinkimas, rizikos analizė ir rizikos mažinimas turi būti susiję priežastiniu ryšiu ir juos vykdant turi būti atsižvelgiama į veiklos vykdytojo verslo veiklos ir tiekimo grandinių ypatybes.

Veiklos vykdytojai turi nurodyti rizikos vertinimo kriterijus pagal 10 straipsnio 2 dalį, į kuriuos jie atsižvelgia ketindami atitinkamus produktus pateikti Sąjungos rinkai arba eksportuoti iš jos. Taigi rizikos vertinimo kriterijai turi būti pritaikyti atitinkamiems produktams, kuriuos veiklos vykdytojas ketina pateikti rinkai arba eksportuoti iš jos.

a) **Rizikos vertinimas**

8 straipsnyje nustatytais išsamaus patikrinimo reikalavimais reikalaujama, kad veiklos vykdytojas:

— pagal 8 ir 9 straipsnius iš kiekvieno konkretaus tiekėjo rinktų informaciją, dokumentus ir duomenis apie atitinkamus produktus, kuriems taikomas MNR, (išvardyti I priede),

— patikrintų ir išanalizuotų tą informaciją kartu su kita kontekstine informacija ir tuo remdamasis atliktų rizikos vertinimą pagal 10 straipsnį, ir

— taikytų rizikos mažinimo priemones pagal 11 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pagal 10 straipsnį atlikus rizikos vertinimą padaroma išvada, kad rizikos, jog atitinkami produktai neatitiks reikalavimų, nėra arba ji yra nedidelė.

9 straipsnio 1 dalyje nurodyta su produktu susijusi informacija, kurią reikia įvertinti, įskaitant konkrečią informaciją apie produktą ir jo tiekimo grandinę. 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta papildoma kontekstinė informacija, kurios reikia rizikos lygiui įvertinti, pavyzdžiui, miškų būklė gamybos šalyje.

Jei produktai gaminami iš biržos prekių, gautų iš kelių šaltinių arba geografinių vietų, būtina įvertinti riziką, susijusią su kiekvienu šaltiniu arba geografine vieta.

Remiantis surinktais duomenimis, turi būti atliekamos tiksliai apibrėžtos rizikos analizės užduotys ir turi būti nustatytos rizikos kategorijos, taip pat su jomis susijusios būtinos rizikos mažinimo priemonės. Kadangi rizikos lygis priklauso nuo daugelio veiksnių, jį veiklos vykdytojai gali įvertinti tik kiekvienu atveju atskirai.

Rizikos vertinimą galima atlikti įvairiais būdais, tačiau dėl kiekvieno atitinkamo produkto veiklos vykdytojas turi atsižvelgti į 10 straipsnio 2 dalyje išvardytus kriterijus. Be kita ko, reikėtų atsakyti į toliau pateiktus klausimus ir apsvarstyti toliau nurodytus aspektus.

— *Kur produktas buvo pagamintas?*

Kuriam rizikos lygiui pagal 29 straipsnį yra priskirta gamybos šalis arba jos dalys ([9])? Koks yra miško dangos lygis ir koks yra miškų alinimo ar miškų naikinimo mastas (lygis) gamybos šalyje ar jos dalyse? Koks yra neteisėtos atitinkamos biržos prekės gamybos mastas (lygis) šalyje ar jos dalyse?

— *Kokia yra konkrečiam produktui būdinga rizika?*

Įvairūs MNR I priede išvardyti atitinkami produktai gaminami labai skirtingai, o tai turės įtakos neatitikties rizikai. Pavyzdžiui, kai kuriuose produktuose yra žaliavų, pagamintų šimtuose atskirų geografinių vietovių, arba gamybos metu jie labai apdorojami cheminiais ar fiziniais metodais.

— *Ar tiekimo grandinė sudėtinga?*

Terminas „tiekimo grandinės sudėtingumas“ paaiškintas 5 skirsnyje.

— *Ar yra požymių, kad tiekimo grandinėje veikianti įmonė dalyvauja neteisėtoje, su miškų naikinimu ar alinimu susijusioje veikloje?*

Yra didesnė rizika, kad atitinkamos biržos prekės ar produktai, įsigyti iš įmonės, kuri yra susijusi su neteisėta veikla, miškų naikinimu ar alinimu, neatitiks reikalavimų. Ar buvo pateikta pagrįstų skundų dėl tiekimo grandinėje veikiančių įmonių pagal 31 straipsnį? Ar kurios nors tiekimo grandinėje veikiančios įmonės yra pažeidusios atitinkamus teisės aktus ([10]) ir valstybė joms skyrė sankcijas už tokių teisės aktų pažeidimą?

— *Ar iš sertifikavimo ar trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemų galima gauti papildomos informacijos apie tai, kaip tiekimo grandinėje veikiančios įmonės laikosi MNR reikalavimų?*

Trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemų vaidmuo paaiškintas 10 skirsnyje.

— *Ar atitinkami produktai buvo pagaminti laikantis atitinkamų gamybos šalies teisės aktų?*

Atitinkami gamybos šalies teisės aktai apibrėžti 2 straipsnio 40 punkte. Daugiau informacijos apie teisėtumo reikalavimus pateikiama 6 skirsnyje.

— *Ar yra susirūpinimą keliančių klausimų dėl gamybos ir kilmės šalies arba jų dalių, pavyzdžiui, korupcijos lygio, dokumentų ir duomenų klastojimo paplitimo, teisėsaugos nepakankamumo, tarptautinių žmogaus teisių pažeidimų, ginkluoto konflikto arba JT Saugumo Tarybos ar Europos Sąjungos Tarybos taikomų sankcijų?*

Tai gali sumenkinti kai kurių dokumentų, kuriais įrodoma atitiktis taikytiniems teisės aktams, patikimumą. Todėl reikėtų atsižvelgti į valstybės korupcijos lygį, verslo rizikos rodiklius ir kitus susijusius rodiklius.

([9]) Atkreipkite dėmesį, kad jei konkretus rizikos lygis nepriskirtas, šalis priskiriama prie standartinės rizikos kategorijos.
([10]) Susijusius su neteisėtumu, miškų naikinimu ir alinimu.

— *Ar tiekėjas pateikė visus dokumentus, kuriais patvirtinama atitiktis taikytiniems teisės aktams, ir ar juos galima nedelsiant patikrinti?*

Jei visi susiję dokumentai yra parengti ir su jais galima susipažinti veiklos vykdytojų prašymu, tuomet labiau tikėtina, kad tiekimo grandinė yra tinkamai suformuota ir tiekėjas žino MNR reikalavimus.

b) **Nedidelė rizika**

Nedidelės rizikos sąvoka turėtų būti suprantama pagal 2 straipsnio 26 punktą, o tai reiškia, kad, remiantis išsamiu tiek su konkrečiu produktu susijusios, tiek bendros informacijos vertinimu pagal 10 straipsnį ir, kai reikia, tinkamų rizikos mažinimo priemonių taikymu pagal 11 straipsnį, *nekyla susirūpinimas*, kad biržos prekės ar produktai neatitiks 3 straipsnio a punkto (jie nesusiję su miškų naikinimu) arba b punkto (jie pagaminti teisėtai, pagal atitinkamus gamybos šalies teisės aktus).

10 straipsnio 2 dalyje pateiktas rizikos vertinimo kriterijų sąrašas nėra baigtinis; veiklos vykdytojai gali pasirinkti taikyti papildomus kriterijus, jei jie padėtų nustatyti tikimybę, kad atitinkama biržos prekė ar produktas buvo pagamintas neteisėtai arba buvo susijęs su miškų naikinimu, arba jei tai padėtų įrodyti teisėtą gamybą arba gamybą nenaikinant miškų.

Pagal 13 straipsnį nereikalaujama, kad iš mažos rizikos šalių perkantys veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, ir veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, vykdytų 10 ir 11 straipsniuose nustatytas pareigas siekdami užtikrinti nedidelę riziką, jei jie pagal 13 straipsnio 1 dalį i) įvertino atitinkamos tiekimo grandinės sudėtingumą ir taisyklių apėjimo arba susimaišymo su nežinomos kilmės produktais riziką ir ii) įsitikino, kad visos atitinkamos biržos prekės ir produktai, kuriuos jie pateikia rinkai arba eksportuoja, buvo pagaminti tik tose šalyse arba jų dalyse, kurios pagal 29 straipsnį priskiriamos prie mažos rizikos kategorijos ([11]). Tačiau jei veiklos vykdytojas, perkantis iš mažos rizikos šalies, gauna arba sužino bet kokią informaciją, kuri rodo reikalavimų nesilaikymo arba apėjimo riziką, taikomi 10 ir 11 straipsniuose aprašyti veiksmai; žr. 13 straipsnio 2 dalį. Nedarant poveikio pareigoms, kurios veiklos vykdytojui tenka pagal 13 straipsnį, renkant informaciją, kurios reikalaujama pagal MNR 9 straipsnio 1 dalies g punktą ir 9 straipsnio 1 dalies h punktą, paprastai pakanka, kad ta informacija savaime būtų nepriklausomai patikrinama ir įtikima. Veiklos vykdytojas galėtų tai padaryti, pavyzdžiui, užtikrindamas, kad su produktu susijusi informacija būtų nuosekli. Tolesni informacijos vertinimo veiksmai nereikalingi, nebent rinkdami informaciją arba atlikdami vertinimą, kurio reikalaujama pagal MNR 13 straipsnį, veiklos vykdytojai sužinotų aktualią naują informaciją, rodančią, kad yra rizika, jog atitinkamas produktas, kurį jie ketina pateikti rinkai arba eksportuoti, neatitinka Reglamento.

Tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantiems veiklos vykdytojams, kurie nėra MVĮ, taip pat gali būti taikomas supaprastinimas pagal 4 straipsnio 9 dalį, t. y. šiuo atveju veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, turi tik įsitikinti, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas ankstesnėje grandyje. Įsitikinimas, kad išsamus patikrinimas buvo atliktas tinkamai, nebūtinai reiškia, kad reikia sistemingai tikrinti kiekvieną ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje pateiktą išsamaus patikrinimo pareiškimą. Pavyzdžiui, tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantis veiklos vykdytojas, kuris nėra MVĮ, galėtų patikrinti, ar ankstesnės grandies veiklos vykdytojai turi veikiančią ir atnaujintą išsamaus patikrinimo sistemą, apimančią tinkamą ir proporcingą politiką, kontrolės priemones ir procedūras, kuriomis siekiama sumažinti ir veiksmingai valdyti atitinkamų produktų neatitikties riziką, užtikrinama, kad būtų tinkamai ir reguliariai atliekamas išsamus patikrinimas.

Jei atlikus rizikos vertinimą ir mažinant riziką padaroma išvada, kad kuris nors iš rizikos kriterijų rodo, jog rizikos lygis nėra nedidelis, turėtų būti laikoma, kad produkto rizika nėra nedidelė, todėl veiklos vykdytojas jo nepateikia Sąjungos rinkai arba jo iš Sąjungos rinkos neeksportuoja.

c) **Prekiautojų, kurie yra MVĮ, ir prekiautojų, kurie nėra MVĮ, vaidmuo**

Pagal 2 straipsnio 17 punktą, prekiautojai yra tiekimo grandinėje veikiantys asmenys, išskyrus veiklos vykdytojus, kurie vykdydami komercinę veiklą rinkai tiekia atitinkamus produktus.

Tai, ar prekiautojui taikomos išsamaus patikrinimo pareigos, priklauso nuo to, ar jis yra MVĮ, ar ne, o tai nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnyje nustatytus kriterijus; žr. MNR 2 straipsnio 30 punktą.

Jei **prekiautojas nėra MVĮ**, pagal 5 straipsnio 1 dalį jam taikomos veiklos vykdytojų, kurie nėra MVĮ, pareigos ir nuostatos, o tai reiškia, kad prekiautojas, kuris nėra MVĮ, turi įsitikinti, kad ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje buvo atliktas išsamus patikrinimas (žr. ankstesnį skirsnį).

([11]) Pagal 29 straipsnio 2 dalį Komisija šalių arba jų dalių, kuriose yra maža arba didelė rizika, sąrašą pateiks įgyvendinimo aktuose.

Prekiautojams, kurie yra MVĮ, taikytinos pareigos nustatytos Reglamento 5 straipsnio 2–6 dalyse. Prekiautojai, kurie yra MVĮ, rinkai atitinkamus produktus tiekia tik tuo atveju, jei turi pagal 5 straipsnio 3 dalį reikalaujamą informaciją, visų pirma savo tiekėjų ir verslo klientų tapatybės duomenis ir su produktais susijusių išsamaus patikrinimo pareiškimų registracijos numerius. Prekiautojai, kurie yra MVĮ, neprivalo atlikti išsamaus patikrinimo ir įsitikinti, kad išsamus patikrinimas buvo atliktas ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje. Jų pareiga – išlaikyti atitinkamų produktų atsekamumą, o tai reiškia, kad jie turi rinkti ir saugoti informaciją, taip pat pateikti ją kompetentingų institucijų prašymu, kad įrodytų atitiktį reikalavimams.

d) **Sąveika su Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva**

Direktyvoje 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo ([12]) (toliau – ĮTIPD) nustatyta bendroji horizontalioji tvarumo išsamaus patikrinimo sistema, skirta labai didelėms ES ir ne ES įmonėms. MNR nustatyta miškų naikinimui taikoma sektorinė sistema, susijusi su konkrečiais tam tikrų produktų išsamaus patikrinimo aspektais. ĮTIPD ir MNR taikymo sritys skiriasi, tačiau šie teisės aktai iš esmės papildo vienas kitą, todėl, siekiant užtikrinti veiksmingą išsamų patikrinimą, jie abu turėtų būti taikomi nuosekliai. Kai konkrečios MNR nustatytos išsamaus patikrinimo taisyklės prieštarauja bendrosioms ĮTIPD taisyklėms, MNR nuostatos, kurios yra *lex specialis*, yra viršesnės už bendrąsias ĮTIPD taisykles (*lex generalis*), nes jose nustatytos išsamesnės ar konkretesnės pareigos, kuriomis siekiama tų pačių tikslų. Ši taisyklė nustatyta ĮTIPD 1 straipsnio 3 dalyje ir atitinka ES teisės principus, pagal kuriuos tokiais atvejais viršenybė teikiama *lex specialis*, o ne *lex generalis*.

5. **TERMINO „TIEKIMO GRANDINĖS SUDĖTINGUMAS“ IŠAIŠKINIMAS**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 8 straipsnis „Išsamus patikrinimas“; 9 straipsnis „Informacijos pateikimo reikalavimai“; 10 straipsnis „Rizikos vertinimas“; 11 straipsnis „Rizikos mažinimas“

Sąvoka „atitinkamos tiekimo grandinės sudėtingumas“ yra aiškiai nurodyta kaip rizikos vertinimo kriterijus MNR 10 straipsnio 2 dalies i punkte, todėl ji yra svarbi rizikos vertinimui ir rizikos mažinimui atliekant išsamų patikrinimą. Tai vienas iš kelių rizikos vertinimo ir rizikos mažinimo atliekant išsamų patikrinimą kriterijų, nustatytų 10 ir 11 straipsniuose.

Šis kriterijus grindžiamas tuo, kad atsekti atitinkamus produktus iki gamybos šalies ir žemės sklypų, kuriuose buvo pagamintos atitinkamos biržos prekės, gali būti sunkiau, jei tiekimo grandinė yra sudėtinga, ir tai yra veiksnys, susijęs su didesne neatitikties rizika. Dėl atitinkamos informacijos ir duomenų nenuoseklumo ir sunkumų gauti būtiną informaciją bet kuriame tiekimo grandinės etape gali padidėti reikalavimų neatitinkančių biržos prekių ar produktų patekimo į tiekimo grandinę rizika. Pirmiausia apsvarstoma, kokiu mastu atitinkamas biržos prekes, kurių yra atitinkamame produkte, galima atsekti iki žemės sklypų, kuriuose jos buvo pagamintos.

Neatitikties rizika padidės, jei dėl tiekimo grandinės sudėtingumo bus sunku nustatyti informaciją, kurios reikalaujama pagal MNR 9 straipsnio 1 dalį ir 10 straipsnio 2 dalį. Jei tiekimo grandinėje yra nenustatytų etapų arba yra bet kokių kitų neatitiktį rodančių faktų, galima daryti išvadą, kad rizika nėra nedidelė.

Tiekimo grandinė tuo sudėtingesnė, kuo didesnis perdirbėjų ir tarpininkų, esančių tarp žemės sklypų gamybos šalyje ir veiklos vykdytojo ar prekiautojo, skaičius. Sudėtingumas taip pat gali padidėti, kai naujam atitinkamam produktui gaminti naudojamas daugiau nei vienas atitinkamas produktas arba jei atitinkamos biržos prekės gaunamos iš kelių gamybos šalių. Kita vertus, tikėtina, kad trumpose tiekimo grandinėse išsamus patikrinimas bus paprastesnis, o trumpa tiekimo grandinė, ypač jei taikomas supaprastintas išsamus patikrinimas pagal 13 straipsnį, gali būti vienas iš veiksnių, padedančių įrodyti, kad Reglamento apėjimo rizika yra nedidelė.

([12]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir Reglamentas (ES) 2023/2859, (OL L, 2024/1760, 2024 7 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

Tiekimo grandinės sudėtingumui įvertinti veiklos vykdytojai ir prekiautojai gali naudoti šį (nebaigtinį) klausimų, susijusių su atitinkamais produktais, kurie bus pateikiami ar tiekiami Sąjungos rinkai arba iš jos eksportuojami, sąrašą:

— Ar tiekimo grandinėje iki konkretaus atitinkamo produkto pateikimo Sąjungos rinkai, tiekimo jai arba eksportavimo iš jos buvo keli perdirbėjai ir (arba) etapai?

— Ar atitinkamame produkte yra atitinkamų biržos prekių, gautų iš kelių sklypų ir (arba) gamybos šalių?

— Ar atitinkamas produktas yra labai perdirbtas produktas (kurio sudėtyje gali būti daug kitų atitinkamų produktų)?

— Jei tai mediena:

  — Ar atitinkamas produktas sudarytas iš daugiau nei vienos rūšies medžių?

  — Ar mediena ir (arba) medienos produktais buvo prekiaujama daugiau nei vienoje šalyje?

  — Ar kurie nors atitinkami perdirbtieji produktai buvo perdirbti ar pagaminti trečiosiose valstybėse prieš juos pateikiant Sąjungos rinkai, juos tiekiant Sąjungos rinkai ar eksportuojant iš jos?

6. **TEISĖTUMAS**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 40 punktas ir 3 straipsnio „Draudimas“ b punktas

Pagal MNR 3 straipsnį, atitinkamos biržos prekės ir atitinkami produktai negali būti pateikiami ar tiekiami rinkai arba eksportuojami, jei nėra tenkinamos **visos** šios sąlygos:

a) jie nesusiję su miškų naikinimu,

b) **jie pagaminti pagal atitinkamus gamybos šalies teisės aktus** ir

c) dėl jų pateiktas išsamaus patikrinimo pareiškimas.

Atitinkami produktai turi **atitikti visus tris kriterijus atskirai**, priešingu atveju veiklos vykdytojai ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, turi susilaikyti nuo jų pateikimo ar tiekimo rinkai arba jų eksporto.

a) **Atitinkami gamybos šalies teisės aktai**

Nustatant, ar atitinkama biržos prekė arba atitinkamas produktas buvo pagamintas pagal atitinkamus gamybos šalies teisės aktus, remiamasi tos šalies, kurioje biržos prekė arba, jei tai produktas, biržos prekė, kurios yra atitinkamame produkte, buvo išauginta, nuimta, gauta arba užauginta atitinkamuose žemės sklypuose arba, kiek tai susiję su galvijais, ūkiuose, teisės aktais.

MNR laikomasi lankstaus požiūrio ir jame išvardijamos kelios teisės sritys, nenurodant konkrečių teisės aktų, nes jie įvairiose šalyse skiriasi ir gali būti keičiami. Tačiau pagal MNR 2 straipsnio 40 punktą atitinkamais teisės aktais laikomi tik taikytini įstatymai **dėl gamybos vietovės teisinio statuso**. Tai reiškia, kad apskritai teisės aktų svarbą MNR 3 straipsnio b punkte nustatytam teisėtumo reikalavimui lemia ne tai, kad jie apskritai gali būti taikomi biržos prekių gamybos procese arba atitinkamų produktų ir atitinkamų biržos prekių tiekimo grandinėms, o tai, kad šie teisės aktai daro konkretų poveikį teritorijos, kurioje biržos prekės buvo pagamintos, teisiniam statusui arba turi jam įtakos.

Be to, MNR 2 straipsnio 40 punktas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į MNR tikslus, nustatytus 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, o tai reiškia, kad teisės aktai taip pat svarbūs, jei jų turinys gali būti susijęs su miškų naikinimo ir alinimo sustabdymu, atsižvelgiant į Sąjungos įsipareigojimą spręsti klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo problemas.

Šie atitinkami teisės aktai išsamiau patikslinami 2 straipsnio 40 punkto a–h papunkčiuose. Toliau pateiktame sąraše nurodoma keletas konkrečių pavyzdžių, kurie yra tik iliustracinio pobūdžio ir negali būti laikomi išsamiais:

— *žemės naudojimo teisės*, įskaitant įstatymus dėl medienos ruošos ir gamybos žemėje arba dėl žemės tvarkymo, pavyzdžiui,

  — teisės aktai dėl žemės, visų pirma žemės ūkio paskirties žemės ar miškų, perdavimo,

  — teisės aktai dėl žemės nuomos sandorių;

— *aplinkos apsauga*. Ryšį su tikslu sustabdyti miškų naikinimą ir alinimą, sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį arba apsaugoti biologinę įvairovę, turi, pavyzdžiui:

  — teisės aktai dėl saugomų teritorijų,

  — teisės aktai dėl gamtos apsaugos ir gamtos atkūrimo,

  — teisės aktai dėl laukinės gyvūnijos bei augalijos ir biologinės įvairovės apsaugos ir išsaugojimo,

  — teisės aktai dėl nykstančių rūšių,

  — teisės aktai, kuriais reglamentuojama žemės plėtra;

— *su miškais susijusios taisyklės, įskaitant miškotvarką ir biologinės įvairovės išsaugojimą, kai jos tiesiogiai susijusios su medienos ruoša*, pavyzdžiui,

  — teisės aktai dėl miškų apsaugos ir išsaugojimo ir dėl tvarios miškotvarkos,

  — kovos su miškų naikinimu teisės aktai,

  — teisės ruošti medieną teisiškai apibrėžtoje teritorijose;

— *trečiųjų asmenų teisės*, įskaitant naudojimo ir valdymo teises, kurioms poveikį daro atitinkamų biržos prekių ir produktų gamyba, ir tradicinės čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių turimos žemės naudojimo teisės; tai gali būti, pvz., teisės į žemės mokestį arba uzufrukto teisės;

— *darbuotojų teisės* ir *žmogaus teisės*, saugomos pagal tarptautinę teisę, taikomos asmenims, esantiems atitinkamų biržos prekių gamybos teritorijoje tiek, kiek tai susiję su MNR, atsižvelgiant į jo 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus tikslus, arba asmenims, turintiems teises į atitinkamų biržos prekių ar produktų gamybos teritoriją, įskaitant čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių teises, jei jos taikytinos arba į jas atsižvelgiama atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose, pavyzdžiui, teisės į žemę, teritorijas ir išteklius, nuosavybės teisės, teisės, susijusios su čiabuvių tautų ir valstybių sutartimis, kontraktais ir kitais konstruktyviais susitarimais;

— *laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo principas, be kita ko, kaip nustatyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių*. Daugiau gairių dėl laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo principo taikymo galima rasti, pvz., JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro interneto svetainėje, ir jose pažymima, kad valstybės turi vykdyti konsultacijas, kad būtų gautas sutikimas, prieš imantis bet kurio iš toliau nurodytų veiksmų:

  — projektų, darančių poveikį čiabuvių tautų teisėms į žemę, teritoriją ir išteklius, įskaitant kasybą ir kitokį išteklių naudojimą, vykdymo,

  — čiabuvių tautų perkėlimo iš jų žemės ar teritorijų,

  — restitucijos arba kitokio tinkamas žalos atlyginimo, jei žemė buvo konfiskuota, paimta, užimta arba jai padaryta žala be ją turėjusių čiabuvių laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo;

— *mokesčių, kovos su korupcija, prekybos ir muitų taisyklės.*

— Taikytini teisės aktai, susiję su atitinkamomis tiekimo grandinėmis, vedančiomis į Sąjungos rinką arba išeinančioms iš jos, jei jie yra konkrečiai susiję su Reglamento tikslais arba, prekybos ir muitų teisės aktų atveju, jei jie konkrečiai susiję su atitinkamais žemės ūkio ar medienos gamybos sektoriais.

b) **Išsamus patikrinimas, susijęs su teisėtumu**

Veiklos vykdytojai turi žinoti kiekvienos šalies, iš kurios jie perka, teisės aktus, susijusius su gamybos vietovės teisiniu statusu. Atitinkami teisės aktai, be kita ko, gali būti:

— nacionalinės ir regioninės teisės aktai, įskaitant atitinkamus antrinės teisės aktus,

— tarptautinės teisės aktai, įskaitant daugiašales ir dvišales sutartis ir susitarimus, taikomi vidaus teisėje atitinkamai juos kodifikuojant ir įgyvendinant.

Pagal MNR 9 straipsnio 1 dalies h punktą vykdant išsamaus patikrinimo pareigą turi būti renkama informacija, taip pat dokumentai ir duomenys, kuriais įrodoma atitiktis gamybos šalyje taikytiniems teisės aktams. Tai, be kita ko, informacija, susijusi su bet kokiu susitarimu, kuriuo suteikiama teisė naudoti atitinkamą plotą atitinkamos biržos prekės gamybos reikmėms. Tai, ar reikia žemės nuosavybės teisės dokumento ar kitų susitarimo dokumentų, priklauso nuo nacionalinės teisės aktų; jei pagal vidaus teisę nereikalaujama turėti žemės nuosavybės teisės dokumento, kad būtų galima gaminti žemės ūkio produktus ir jais prekiauti, to nereikalaujama ir pagal MNR.

Pareiga rinkti dokumentus ar kitą informaciją priklauso nuo skirtingos šalių reglamentavimo tvarkos, nes ne visose šalyse reikalaujama išduoti konkrečius dokumentus. Todėl turėtų būti suprantama, kad ši pareiga apima, kai taikytina:

— šalių valdžios institucijų išduotus oficialius dokumentus, pvz., administracinius leidimus;

— dokumentus, įrodančius sutartinius įsipareigojimus, įskaitant sutartis ir susitarimus su čiabuvių tautomis ar vietos bendruomenėmis;

— papildomą informaciją, kurią teikia valstybinės ir privačios sertifikavimo ar kitos trečiosios šalies patikrintos sistemos;

— teismų sprendimus;

— poveikio vertinimus, valdymo planus, aplinkosaugos audito ataskaitas.

Taip pat gali būti naudingi šie papildomi dokumentai:

— dokumentai, kuriose nurodoma įmonės politika ir elgesio kodeksai;

— savanoriška atitinkamų biržos prekių gamintojo savideklaracija, kurioje jis deklaruoja, kad produktas pagamintas laikantis gamybos šalies teisės aktų;

— privačių subjektų ir trečiųjų teisių turėtojų socialinės atsakomybės susitarimai;

— konkrečios ataskaitos dėl valdymo ir su teisėmis susijusių reikalavimų bei ginčų.

Informacija, įskaitant dokumentus ir duomenis, gali būti renkama popierine arba elektronine forma.

Svarbu pažymėti, kad informacija, įskaitant dokumentus ir duomenis, pagal MNR 9 straipsnio 1 dalies h punktą taip pat turi būti renkama rizikos vertinimo tikslais (MNR 10 straipsnis) ir neturėtų būti laikoma nepriklausomu reikalavimu, nebent produktas būtų gautas tik iš mažos rizikos šalių ar jų dalių. Jei perkama tik iš mažos rizikos šalių ar jų dalių ([13]), pagal MNR 13 straipsnį veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, ir veiklos vykdytojai, kurie nėra VMĮ, turi atlikti toliau nurodytus rizikos vertinimo veiksmus tik tuo atveju, jei gauna arba sužino svarbią informaciją, rodančią reikalavimų nesilaikymo arba apėjimo riziką.

([13]) Pagal 29 straipsnio 2 dalį, Komisija šalių arba jų dalių, kuriose yra maža arba didelė rizika, sąrašą pateiks įgyvendinimo aktuose.

Pagal MNR 10 straipsnio 1 dalį, surinkta informacija turi būti vertinama kaip visuma, kad būtų užtikrintas atsekamumas ir atitiktis visoje tiekimo grandinėje. Visa informacija turi būti išanalizuota ir patikrinta, t. y. veiklos vykdytojai turi gebėti įvertinti renkamų dokumentų turinį ir patikimumą bei suprasti skirtinguose dokumentuose pateiktos informacijos sąsajas. Paprastai atlikdamas vertinimą veiklos vykdytojas turėtų patikrinti:

— ar skirtingi dokumentai neprieštarauja vieni kitiems ir kitiems turimiems duomenims,

— kas konkrečiai įrodoma kiekvienu dokumentu,

— kuria sistema (pavyzdžiui, institucijų kontrole, nepriklausomu auditu ir pan.) grindžiamas dokumentas,

— kiekvieno dokumento patikimumą ir teisėtumą, t. y. tikimybę, kad jis yra suklastotas ar išduotas neteisėtai.

Veiklos vykdytojai turėtų imtis pagrįstų priemonių, kad įsitikintų, jog tokie dokumentai yra tikri, priklausomai nuo to, kaip jie įvertina bendrą padėtį gamybos šalyje. Šiuo atžvilgiu veiklos vykdytojas taip pat turėtų atsižvelgti į korupcijos (pvz., kyšininkavimo, slaptų susitarimų ar sukčiavimo) riziką. Visuotinai prieinama informacija apie korupcijos lygį šalyje ar subnacionaliniame regione pateikiama įvairiuose šaltiniuose, tokiuose kaip „Transparency International“ korupcijos suvokimo indeksas arba kiti panašūs pripažinti tarptautiniai indeksai ar svarbi informacija ([14]).

Tais atvejais, kai manoma, kad korupcijos lygis yra aukštas, gali būti, kad dokumentai negali būti laikomi patikimais, todėl gali reikėti atlikti papildomus patikrinimus. Tokiais atvejais dokumentus būtina tikrinti ypač atidžiai, nes gali būti priežasčių abejoti jų patikimumu.

Veiklos vykdytojai galėtų ne tik remtis pripažintais tarptautiniais indeksais, bet ir patikrinti sąlygų ir pažeidžiamų vietų sąrašus, įskaitant ankstesnius korupcijos įrodymus, kurie rodo didesnę riziką ir dėl to tikrinimas turi būti griežtesnis. Tokių papildomų įrodymų pavyzdžiai gali būti trečiosios šalies patikrintos sistemos (žr. šio rekomendacinio dokumento 10 skirsnį), nepriklausomi arba vidaus auditai arba atitinkamų produktų sekimo technologijų ir (arba) ekspertizės metodų, kurie gali padėti atskleisti korupcijos ar neteisėtų veiksmų požymius, naudojimas.

Tolesnėse tiekimo grandinės grandyse veikiantys veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, ir prekiautojai, kurie nėra MVĮ, privalo **įsitikinti**, kad ankstesnėje grandyje veikiantis veiklos vykdytojas atliko išsamų patikrinimą, įskaitant teisėtumo patikrinimą; žr. MNR 4 straipsnio 9 dalį. Šiuo tikslu rinkdami informaciją, dokumentus ir duomenis tolesnėse tiekimo grandinės grandyse veikiantys veiklos vykdytojai ir prekiautojai turėtų laikytis taikomų duomenų apsaugos taisyklių ir konkurencijos taisyklių.

7. **PRODUKTŲ APRĖPTIS**

a) **Paaiškinimas. Pakavimas ir pakavimo medžiagos**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnis „Terminų apibrėžtys“; MNR I priedas

MNR I priede pateiktas atitinkamų biržos prekių ir atitinkamų produktų, klasifikuojamų pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 ([15]) I priede pateiktą Kombinuotąją nomenklatūrą, sąrašas.

SS kodas 4819 taikomas toliau išvardytoms prekėms – tai: *„dėžės, dėžutės, dėklai, krepšiai ir kitos pakavimo talpyklos iš popieriaus, kartono, celiuliozinės vatos arba celiuliozinių pluoštų klodų; dokumentų dėžės, laiškų dėtuvai ir panašūs dirbiniai iš popieriaus arba kartono, naudojami įstaigose, parduotuvėse arba turintys panašią paskirtį“*.

— Jei kuris nors iš pirmiau nurodytų gaminių pateikiamas rinkai arba eksportuojamas kaip atskiras produktas, o ne kaip kito produkto pakuotė, jiems *taikomas* MNR, todėl taikomos jame nustatytos pareigos.

— Jei pakavimo medžiaga, kuriai priskiriamas SS kodas 4819, naudojama kitam produktui „prilaikyti, apsaugoti ar gabenti“, Reglamentas jai *netaikomas*.

([14]) Dėl tokių indeksų naudojimo taip pat žr. 2016 m. vasario 12 d. Komisijos pranešimo C(2016)755 *final* (ES medienos reglamento rekomendacinis dokumentas) 4 skyrių.

([15]) 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

SS kodas 4415 taikomas toliau išvardytoms prekėms – tai: *„medinės dėžės, dėžutės, grotelinės dėžės, būgnai ir panaši tara; mediniai kabelių būgnai; padėklai, dėžiniai padėklai ir kiti mediniai krovimo skydai; mediniai padėklų apvadai“*.

— Jei kuris nors iš pirmiau nurodytų gaminių pateikiamas rinkai arba eksportuojamas kaip atskiras produktas, jiems *taikomas* MNR, todėl taikomos jame nustatytos pareigos.

— 4415 pozicijai priskiriamiems gaminiams, naudojamiems *tik* kaip pakavimo medžiaga kitam rinkai pateiktam produktui prilaikyti, apsaugoti ar gabenti, MNR *netaikomas*.

Šioms kategorijoms priskiriamos pakavimo medžiagos yra toliau skirstomos į pakuotes, kurios laikomos suteikiančiomis produktui esminį požymį, ir pakuotes, kurios yra specialios formos arba kitaip pritaikytos konkrečiam produktui, tačiau nėra neatsiejama produkto dalis. Šie skirtumai paaiškinti Reglamente (EEB) Nr. 2658/87 pateiktos Kombinuotosios nomenklatūros ([16]) 5 bendrojoje aiškinimo taisyklėje, o pavyzdžiai pateikti toliau. Į Reglamento taikymo sritį patenka savo esminį požymį suteikiančios talpyklos, kurioms priskiriamas atskiras jų pačių SS kodas ir kurios klasifikuojamos nepriklausomai nuo jose laikomo produkto, o į Reglamento taikymo sritį nepatenka talpyklos, kurios yra specialios formos arba kitaip pritaikytos tam tikriems daiktams laikyti ir kurioms priskiriamas jose laikomų produktų SS kodas, jeigu šios talpyklos tinka ilgai naudoti ir pateikiamos kartu su daiktais, kuriems jos skirtos ir kurie paprastai jose parduodami (5 bendrosios taisyklės a punktas). Įprastinės pakuotės, pavyzdžiui, pakavimo medžiagos ir pakavimo talpyklos, pateikiamos kartu su jose supakuotomis prekėmis, turi būti klasifikuojamos kartu su tomis prekėmis, jei jos paprastai naudojamos tokioms prekėms pakuoti, o tai reiškia, kad jos į Reglamento taikymo sritį nepatenka (5 bendrosios taisyklės b punktas). Popierius ar kitos įvyniojimo medžiagos turėtų būti laikomos neatsiejama produkto dalimi, jei jos naudojamos produktui apsaugoti, gabenti ar transportuoti.

Tačiau tikėtina, kad šis papildomas skirstymas yra susijęs tik su nedidele prekių, kurioms taikomas Reglamentas, dalimi.

Apibendrinant, Reglamentas taikomas:

— pakavimo medžiagai, kuri pateikta ar tiekiama rinkai arba eksportuojama kaip atskiras produktas;

— talpykloms, kurios suteikia produktui savo esminį požymį.

Reglamentas netaikomas:

— pakavimo medžiagai, kuri pateikiama kartu su prekėmis ir naudojama tik kitam produktui prilaikyti, apsaugoti ar gabenti.

b) **Paaiškinimas. Atliekos ir regeneruoti bei perdirbti produktai**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 40 konstatuojamoji dalis; MNR I priedas; Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 punktas

Ekonominės veiklos vykdytojai ir prekiautojai, vykdydami savo ekonominę veiklą, tvarko naudotus produktus, kurių gyvavimo ciklas jau pasibaigęs ir kurie kitu atveju būtų išmesti kaip atliekos. Atliekos – medžiaga ar objektas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti (Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 punktas). Tokiems produktams MNR netaikomas. Tai reiškia, kad tokiais atvejais tokiems veiklos vykdytojams ir prekiautojams MNR pareigos netaikomos.

Ši išimtis taikoma prekėms, kurios buvo pagamintos tik iš medžiagos, kurios gyvavimo ciklas baigėsi ir kuri kitu atveju būtų buvusi išmesta kaip atliekos (pvz., mediena, surinkta išmontavus pastatą, arba prekės, pagamintos iš kavos pupelių liekanų).

Ši išimtis **netaikoma** šalutiniams gamybos proceso produktams, kuriuose naudojama medžiaga, kuri nėra atliekos, t. y. medžiaga ar objektas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti.

([16]) Europos Sąjungos Kombinuotosios nomenklatūros paaiškinimai (OL C 119, 2019 3 29, p. 1).

1 klausimas. Ar Reglamento nuostatos taikomos medienos skiedroms ir pjuvenoms, kurios yra šalutinis lentpjūvių produktas?

Taip, joms priskiriamas SS kodas 4401, kuriam taikomas MNR. Taip yra todėl, kad medienos skiedros ir pjuvenos gali būti naudojamos kaip malkinė mediena, todėl jų gyvavimo ciklas nėra pasibaigęs. Išimtis būtų taikoma medienos skiedroms ir (arba) pjuvenoms, kurios naudojamos tik kaip pakavimo medžiaga kitam produktui prilaikyti, apsaugoti ar gabenti.

2 klausimas. Ar Reglamento nuostatos taikomos baldams, pagamintiems iš medienos, surinktos išmontavus pastatą?

Ne, jei šie produktai pagaminti tik iš medžiagos, kurios gyvavimo ciklas baigėsi ir kuri kitu atveju būtų buvusi išmesta kaip atliekos, Reglamentas jiems netaikomas. Tačiau jei produktuose būtų kiek nors neperdirbtos medžiagos, tai daliai Reglamentas būtų taikomas.

3 klausimas. Ar Reglamento nuostatos taikomos produktams, pagamintiems iš perdirbtos arba regeneruotos medžiagos?

Ne, jei atitinkami produktai pagaminti tik iš perdirbtos medžiagos, MNR jiems netaikomas. Tačiau jei atitinkamuose produktuose būtų bet koks neperdirbtų ar neregeneruotų medžiagų kiekis, šiam kiekiui Reglamentas būtų taikomas (pvz., pirminei plaušienai, naudojamai popieriaus gamyboje, ir medienai, naudojamai padėklams taisyti).

4 klausimas. Ar Reglamento nuostatos taikomos kuro granulėms, pagamintoms iš tuščių vaisių kekių arba alyvpalmių sėklų kevalų?

Taip, jei tuščios vaisių kekės ir alyvpalmių sėklų kevalai (net ir granulių pavidalo) yra priskiriami kietiems šalutiniams alyvpalmių aliejaus ekstrahavimo proceso produktams, iš jų pagamintoms kuro granulėms priskiriamas MNR I priede nurodytas SS kodas 2306 60. Kuro granulėms Reglamentas netaikomas, jei jos pagamintos tik iš atliekoms priskiriamų medžiagų.

5 klausimas. Ar Reglamento nuostatos taikomos gaminiams, pagamintiems iš perdirbtos galvijų odos?

Ne, jei produkte esanti oda yra visiškai perdirbta, jai MNR netaikomas. Tačiau jei produktuose yra kiek nors neperdirbtos odos, tai odai Reglamentas būtų taikomas.

6 klausimas. Ar Reglamento nuostatos taikomos kavos tirščiams, skirtiems tualeto reikmenims arba trąšoms?

Ne, jei tirščiai yra, pavyzdžiui, kavinių atliekos ir kitu atveju būtų išmesti.

7 klausimas. Ar MNR taikomas atitinkamiems produktams, jei jie pagaminti iš biržos prekių, kurios nėra atitinkamos biržos prekės?

Reglamentas netaikomas produktams, pagamintiems iš biržos prekių, kurios nėra atitinkamos biržos prekės, net jei tie produktai atitinka tą patį Kombinuotosios nomenklatūros kodą kaip ir atitinkami produktai, pagaminti iš atitinkamų prekių. Reglamentas taikomas tik atitinkamiems produktams, pagamintiems iš atitinkamų biržos prekių.

Taip yra, pavyzdžiui, tokiais atvejais:

i. alyvpalmių aliejus, gautas iš *Elaeis* spp. rūšių alyvpalmių (įskaitant *Elaeis guineensis*), į MNR taikymo sritį patenka, tačiau atalių aliejus, gautas iš *Attalea* spp. genties atalių (įskaitant *Attalea speciosa*), ir kiti aliejai iš kitų rūšių palmių į MNR taikymo sritį nepatenka;

ii. kaučiukas, gautas iš brazilinių kaučiukmedžių (*Hevea brasiliensis*), į MNR taikymo sritį patenka, tačiau balata, gutaperčia, gvajulė, čiklė ir panašios gamtinės dervos, gautos iš kitų rūšių kaučiukmedžių, taip pat sintetinio kaučiuko produktai į MNR taikymo sritį nepatenka;

iii. medienos produktai į MNR taikymo sritį patenka, tačiau produktai, pagaminti iš rotango, bambuko ir kitų medienos pavidalo medžiagų, į MNR taikymo sritį nepatenka.

8. **REGULIARI IŠSAMAUS PATIKRINIMO SISTEMOS PRIEŽIŪRA**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 12 straipsnis „Išsamaus patikrinimo sistemų sukūrimas ir priežiūra, ataskaitų teikimas ir įrašų tvarkymas“

Kad veiklos vykdytojai galėtų atlikti išsamų patikrinimą pagal 8 straipsnį, jie turi sukurti ir nuolat atnaujinti dokumentavimo, analizės, tikrinimo ir ataskaitų teikimo procedūrų ir priemonių sistemą (išsamaus patikrinimo sistemą). Išsamaus patikrinimo pagal MNR tikslas – pasiekti reikiamą rezultatą įrodant nuoseklius įmonių veiklos procesus. Svarbu, kad pagal 12 straipsnio 2 dalį veiklos vykdytojas **bent kartą per metus peržiūrėtų savo išsamaus patikrinimo sistemą**, siekdamas užtikrinti, kad atsakingi asmenys laikytųsi jiems taikomų procedūrų, taikomi procesai būtų veiksmingi ir būtų pasiekti reikiami rezultatai. Veiklos vykdytojai taip pat turėtų atnaujinti išsamaus patikrinimo sistemą, jei peržiūros metu arba bet kuriuo kitu metu sužino apie naujus pokyčius, kurie galėtų turėti įtakos išsamaus patikrinimo sistemos tikslams, pavyzdžiui, sistemos veiksmų ar procedūrų veiksmingumui ir išsamumui. Visi išsamaus patikrinimo sistemos naujiniai turi būti registruojami ir jų įrašai turi būti saugomi penkerius metus.

Peržiūrą gali atlikti veiklos vykdytojo organizacijoje dirbantis asmuo (jis turėtų būti nepriklausomas nuo procedūras atliekančių asmenų) arba išorės įstaiga. Atliekant peržiūrą turėtų būti nustatyti trūkumai ir problemos, o organizacijos vadovai turėtų nustatyti laikotarpį šiems trūkumams ir problemoms pašalinti.

Peržiūrint atitinkamo produkto išsamaus patikrinimo sistemą reikėtų, pavyzdžiui, patikrinti, ar yra dokumentuotos šios procedūros:

— informacijos, duomenų ir dokumentų, reikalingų atitikčiai įrodyti, rinkimo ir registravimo procedūros;

— rizikos, kad atitinkamame produkte arba bet kurioje jo sudedamojoje dalyje yra atitinkamų produktų arba atitinkamų biržos prekių, kurios nėra nesusijusios su miškų naikinimu arba nėra pagamintos laikantis atitinkamų gamybos šalies teisės aktų, vertinimas;

— veiksmų, kurių turi būtų imtasi atsižvelgiant į rizikos lygį, apibūdinimo procedūra.

Atliekant peržiūrą taip pat turėtų būti patikrinta, ar asmenys, atsakingi už kiekvieną procedūros etapą, jį supranta ir įgyvendina ir ar taikomos tinkamos kontrolės priemonės, kuriomis užtikrinama, kad procedūros būtų veiksmingos praktikoje (t. y. kad jas taikant būtų nustatomi atitinkami produktai, kurių neatitikties rizika nėra nedidelė, ir jų būtų atsisakoma). Geroji praktika rodo, kad norint įrodyti, jog peržiūra buvo atlikta, reikia dokumentuoti atliktus veiksmus ir peržiūros rezultatus.

9. **SUDĖTINIAI PRODUKTAI**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 4 straipsnis „Veiklos vykdytojų pareigos“; 9 straipsnis „Informacijos pateikimo reikalavimai“; 33 straipsnis „Informacinė sistema“

Veiklos vykdytojai ir prekiautojai gali dirbti su MNR I priede išvardytais atitinkamais produktais, kurių sudėtyje yra kitų atitinkamų produktų ar atitinkamų biržos prekių arba kurie yra dalinai iš jų pagaminti. Praktiškai šie produktai kartais vadinami sudėtiniais produktais, nors tai nėra MNR vartojamas teisinis terminas.

MNR nustatomos taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad atitinkamos biržos prekės ir atitinkami produktai, kurių yra atitinkamuose produktuose arba iš kurių pagaminti atitinkami produktai, būtų tinkamai identifikuoti veiklos vykdytojui atliekant išsamų patikrinimą pagal 8 straipsnį. Tai būtina siekiant užtikrinti, kad visi atitinkami produktai atitiktų Reglamento reikalavimus.

Veiklos vykdytojai, atlikdami išsamų atitinkamų produktų, kuriuos jie pateikia rinkai arba eksportuoja iš jos, patikrinimą, turi laikytis 9 straipsnyje išvardytų informacijos pateikimo reikalavimų. Kai kuriais atvejais gali būti sudėtinga nustatyti atitinkamų biržos prekių, kurių yra atitinkamuose produktuose, rūšį, kilmę ir geografines vietas, visų pirma jei tai atgaminti produktai, pvz., popierius, plaušo plokštės ir smulkinių plokštės, arba labai perdirbti produktai, pvz., maisto produktai, kuriuose yra kakavos, tačiau ši informacija yra būtina, norint pateikti produktus rinkai arba juos eksportuoti. Daugiau informacijos pateikiama šio rekomendacinio dokumento II priede.

Be to, Sąjungos rinkai pateikdamas arba eksportuodamas atitinkamus produktus, jei jų sudėtyje yra kitų atitinkamų produktų (išvardytų MNR I priede), kuriems anksčiau nebuvo taikomas išsamus patikrinimas, arba jie yra iš jų pagaminti, veiklos vykdytojas turi atlikti išsamų tų atitinkamo produkto dalių patikrinimą. Tai taikoma tiek veiklos vykdytojams, kurie yra MVĮ, tiek veiklos vykdytojams, kurie nėra MVĮ, (4 straipsnio 8 ir 9 dalys).

Sudėtiniuose produktuose gali būti daug atitinkamų produktų, priskiriamų skirtingoms biržos prekėms. Pavyzdžiui, šokoladinį batonėlį [SS 1806] gali sudaryti iš kakavos gauti produktai (kakavos milteliai [SS 1805] ir kakavos sviestas [SS 1804]) ir iš alyvpalmių gauti produktai (alyvpalmių aliejus [SS 1511]). Tokiais atvejais produktą ES rinkai pateikiantis arba jį iš ES rinkos eksportuojantis veiklos vykdytojas turės atlikti tik išsamų atitinkamų produktų, kurie įtraukti į MNR I priede nurodytos atitinkamos biržos prekės kategoriją, patikrinimą. Pavyzdžiui, šokoladinio batonėlio [SS 1806] atveju tokia atitinkama biržos prekė yra kakava. Tai reiškia, kad išsamaus patikrinimo pareiga ir informacijos pateikimo reikalavimai taikomi tik I priedo dešiniojoje skiltyje prie atitinkamos biržos prekės išvardytiems atitinkamiems produktams, kurių yra šokolado batonėlio sudėtyje arba kuriuos naudojant jis buvo pagamintas, o šiuo atveju tai yra kakavos milteliai ir kakavos sviestas, priskiriami biržos prekei kakavai.

a) **Informacijos pateikimo reikalavimai**

Atlikdami išsamų patikrinimą pagal 8 straipsnį, veiklos vykdytojai, aprašydami savo atitinkamus produktus pagal 9 straipsnyje nustatytus informacijos pateikimo reikalavimus, turi įtraukti atitinkamas biržos prekes ar atitinkamus produktus, kurių yra jų atitinkamuose produktuose arba kurie naudojami tiems produktams gaminti.

Tai reiškia, kad veiklos vykdytojai turi rinkti informaciją apie atitinkamos biržos prekės buvimą atitinkamuose produktuose, kuriuos jie pateikia rinkai arba eksportuoja. Ši informacija apima žemės sklypų, kuriuose buvo pagaminta atitinkama biržos prekė, kurios yra atitinkamuose produktuose arba kuri naudojama atitinkamiems produktams gaminti, geografinę vietą ir papildomą 9 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją. Pagal 9 straipsnį, siekdami įvykdyti geografinės vietos informacijos pateikimo reikalavimus, taikomus jų atitinkamiems produktams, veiklos vykdytojai įtraukia:

— visų žemės sklypų, kuriuose buvo pagaminta atitinkama biržos prekė, kurios yra atitinkamuose produktuose arba kurią naudojant jie buvo pagaminti, geografinę vietą *ir*

— pagaminimo datą arba laiko intervalą.

Jeigu atitinkamame produkte yra atitinkamos biržos prekės, pagamintos skirtinguose žemės sklypuose, arba jis buvo pagamintas ją naudojant, reikia nurodyti visų skirtingų žemės sklypų geografines vietas. Kalbant apie atitinkamus produktus, kurie sudaryti iš galvijų arba iš jų pagaminti, pagal 2 straipsnio 29 punktą geografinės vietos reikalavimas taikomas visoms patalpoms ar statiniams, susijusiems su galvijų auginimu, įskaitant atsivedimo vietą ir ūkius, kuriuose jie buvo laikomi (jei tai ūkininkavimas lauko sąlygomis – bet kokią aplinką arba vietą, kurioje laikinai arba nuolat laikomi gyvuliai) iki skerdimo.

Jei bet kuriame iš žemės sklypų, nustatytų bet kuriam atitinkamam produktui, kurio yra sudėtiniame atitinkamame produkte, nustatytas miškų naikinimas arba alinimas, toks produktas negali būti pateikiamas ar tiekiamas rinkai arba eksportuojamas (9 straipsnio 1 dalies d punktas).

Be to, 9 straipsnyje reikalaujama, kad atitinkamų produktų, kuriuose yra medienos arba kurie buvo pagaminti naudojant medieną, atveju būtų nurodyti visų rūšių bendriniai pavadinimai ir tikslūs moksliniai pavadinimai. Ši nuostata taikoma visiems atitinkamiems produktams, I priede išvardytiems prie biržos prekių kategorijos „mediena“. Kai kuriais atvejais gali būti sudėtinga nustatyti visas labai perdirbtų sudėtinių produktų, pavyzdžiui, smulkinių plokščių, popieriaus ir spausdintų knygų, kiekvienos atitinkamos sudedamosios dalies rūšis. Tačiau jeigu produktui pagaminti buvo naudojama, pvz., skirtingų rūšių mediena, veiklos vykdytojas turės pateikti visų medienos, iš kurios galėjo būti pagamintas medienos produktas, rūšių sąrašą. Rūšys turėtų būti išvardytos pagal tarptautiniu mastu pripažintą medienos nomenklatūrą (pvz., 2003 m. spalio 1 d. DIN EN 13556 „Europoje naudojamos medienos nomenklatūra“).

b) **Išsamus sudėtinių produktų patikrinimas. Esamų išsamaus patikrinimo pareiškimų naudojimas**

Veiklos vykdytojai, kurie rinkai pateikia arba eksportuoja sudėtinius produktus (pavyzdžiui, baldus, pagamintus iš kitų atitinkamų medienos produktų), kai taikytina, gali remtis esamais išsamaus patikrinimo pareiškimais. Kai veiklos vykdytojai, kurie nėra MVĮ, arba prekiautojai, kurie nėra MVĮ, teikia informaciją informacinėje sistemoje (aprašytoje 33 straipsnyje), jie gali remtis informacinėje sistemoje jau pateiktais išsamaus patikrinimo pareiškimais, tačiau tik tais atvejais, kai jie yra įsitikinę, kad atitinkamuose produktuose esančių arba iš jų pagamintų produktų išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas pagal 4 straipsnio 1 ir 9 dalis.

Siekiant užpildyti informaciją, kuri turi būti įtraukta į II priede pateiktą išsamaus patikrinimo pareiškimą, galima remtis esamuose išsamaus patikrinimo pareiškimuose pateikta informacija. Pavyzdžiui, geografinės vietos informacija, moksliniai pavadinimai gali būti nurodyti atitinkamo produkto, kurį veiklos vykdytojas siekia pateikti rinkai arba eksportuoti, sudėtyje esančio atitinkamo produkto išsamaus patikrinimo pareiškime ir jos nereikės pateikti dar kartą, jei bus daroma nuoroda į ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje atlikto išsamaus patikrinimo pareiškimą. Nuoroda informacinėje sistemoje gali būti daroma įvedant ankstesnėje tiekimo grandinės grandyje atlikto išsamaus patikrinimo pareiškimo registracijos numerį ir patikrinimo numerį, kai pateikiamas naujas pareiškimas. Veiklos vykdytojai ir prekiautojai, teikiantys išsamaus patikrinimo pareiškimus, galės nuspręsti, ar jų informacinėje sistemoje pateiktuose pareiškimuose nurodyta geografinės vietos informacija bus prieinama ir matoma tolesnės tiekimo grandinės grandies veiklos vykdytojams per informacinėje sistemoje esančias nuorodas į išsamaus patikrinimo pareiškimus.

Apskritai informacinės sistemos kūrimas ir veikimas atitinka taikomas duomenų apsaugos nuostatas. Be to, **sistemoje įdiegtos saugumo priemonės, kuriomis bus užtikrintas informacinėje sistemoje esančios informacijos vientisumas ir konfidencialumas** ([17])**.**

Pagal 4 straipsnio 7 dalį veiklos vykdytojai, įskaitant MVĮ, visą informaciją, būtiną produkto atitikčiai įrodyti, įskaitant išsamaus patikrinimo pareiškimų registracijos numerius, pateikia veiklos vykdytojams ir prekiautojams, veikiantiems tolesnėje tiekimo grandinės grandyje. Pagal 4 straipsnio 8 dalį veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, neprivalo atlikti išsamaus patikrinimo dėl atitinkamų produktų, kurių yra atitinkamuose produktuose arba kurie yra pagaminti iš atitinkamų produktų, kurių išsamus patikrinimas jau atliktas pagal 4 straipsnio 1 dalį, jei išsamaus patikrinimo pareiškimas jau pateiktas pagal 33 straipsnį. Kompetentingos institucijos prašymu veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, kompetentingoms institucijoms turi pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo registracijos numerį. Veiklos vykdytojai, kurie yra MVĮ, pagal 4 straipsnio 8 dalį **turi** atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą dėl atitinkamų produktų dalių, kurių išsamus patikrinimas dar nebuvo atliktas arba dėl kurių nebuvo pateiktas išsamaus patikrinimo pareiškimas.

10. **SERTIFIKAVIMO IR TREČIOSIOS ŠALIES ATLIEKAMO TIKRINIMO SISTEMŲ VAIDMUO ATLIEKANT RIZIKOS VERTINIMĄ IR MAŽINANT RIZIKĄ**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 52 konstatuojamoji dalis; 10 straipsnio „Rizikos vertinimas“ 2 dalies n punktas

Sertifikavimo ir trečiosios šalies patikrintos sistemos dažnai naudojamos konkretiems klientų reikalavimams dėl atitinkamų biržos prekių ir atitinkamų produktų įvykdyti. Tai, be kita ko, gali būti standartas, kuriame aprašoma praktika, kuri turi būti įgyvendinama gaminant sertifikuotas biržos prekes, ir kurį sudaro principai, kriterijai ir rodikliai; standarto laikymosi patikrinimo ir sertifikatų išdavimo reikalavimai ir atskiras kilmės grandinės sertifikavimas, kurio tikslas – visoje tiekimo grandinėje užtikrinti, kad produkte būtų tik sertifikuota arba trečiosios šalies patikrinta medžiaga (arba tam tikrais atvejais tam tikra jos procentinė dalis), gauta iš nustatytų ir sertifikuotų arba trečiosios šalies patikrintų gamintojų.

MNR pripažįstama, kad sertifikavimo ir kitos trečiosios šalies patikrintos sistemos gali suteikti naudingos informacijos apie atitiktį Reglamentui atliekant rizikos vertinimą pagal 10 straipsnį, nes jomis patvirtinami įrodymai, kad produktai yra teisėti ir nesusiję su miškų naikinimu. Tačiau tik tuo atveju, jei informacija atitinka atitinkamus 9 straipsnyje nustatytus reikalavimus, kaip nustatyta 10 straipsnio 2 dalies n punkte.

([17]) OL L, 2024/3084, 2024 12 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/3084/oj.

Iš tiesų sertifikavimo ir trečiosios šalies patikrintas sistemas valdo organizacija, kuri nėra atitinkamos biržos prekės gamybos ar tiekimo grandinės dalyvė. Be to, kai kurios iš šių sistemų dažnai naudojamos siekiant patikrinti, ar laikomasi tam tikrų standartų ar taisyklių, tačiau jas taikant nebūtinai sertifikuojamas pats produktas.

Šis rekomendacinis dokumentas visų pirma skirtas suinteresuotiesiems subjektams, svarstantiems galimybę naudotis sertifikavimo arba trečiosios šalies patikrintomis sistemomis, nes jos gali turėti pridėtinę vertę – teikti papildomą informaciją, pavyzdžiui, geografinės vietos koordinates, ir padėti išsamų patikrinimą atliekantiems veiklos vykdytojams įvertinti riziką, ar atitinkami produktai yra teisėti ir nesusiję su miškų naikinimu. MNR nenustatomas įpareigojimas: 1) veiklos vykdytojams naudotis tokiomis sistemomis, 2) gamintojams prie jų prisijungti ir 3) šalims gamintojoms kurti tokias sistemas. Naudojimasis trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemomis yra ne teisinis reikalavimas, o savanoriškas veiklos vykdytojo sprendimas. Jei veiklos vykdytojai nuspręstų pasinaudoti šiomis sistemomis, šis rekomendacinis dokumentas padės jiems įvertinti, kokiu mastu šios sistemos gali padėti įvykdyti MNR reikalavimus.

Sertifikavimo ir trečiosios šalies patikrintos sistemos gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant tvarią žemės ūkio ir miškininkystės praktiką ir atsakingą tiekimo šaltinių pasirinkimą, didinant tiekimo grandinės skaidrumą ir palengvinant reikalavimų laikymąsi. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad savideklaracijos sistemų, kurios nepriklauso nuo trečiosios šalies atliekamo atestavimo procedūrų, šis rekomendacinis dokumentas neaprėpia ir jos iš esmės yra mažiau patikimos dėl nepriklausomumo ir nešališkumo trūkumo.

Šis rekomendacinis dokumentas taip pat aktualus nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, nes jame pabrėžiama, kad, nors tokios sistemos gali būti naudojamos atliekant rizikos vertinimo procedūrą pagal 10 straipsnį, jos negali pakeisti veiklos vykdytojo atsakomybės už išsamų patikrinimą pagal 8 straipsnį. Tai reiškia, kad tokių sistemų naudojimas neužtikrina žaliojo koridoriaus, nes veiklos vykdytojas vis tiek privalo atlikti išsamų patikrinimą ir yra laikomas atsakingu, jei neįvykdo MNR nustatytų išsamaus patikrinimo reikalavimų.

Sistemų aprėptis, tikslai, struktūra ir veiklos metodai yra labai įvairūs. Svarbu skirti 1) tai, ar jos grindžiamos trečiosios šalies atliekamo atestavimo procedūra, pagal tai jos skirstomos į sertifikavimo ir trečiosios šalies patikrintas sistemas ir 2) savideklaracijos sistemas. Pastaruųjų šis rekomendacinis dokumentas neaprėpia ir iš esmės jos yra ne tokios patikimos dėl nepriklausomumo ir nešališkumo trūkumo.

a) **Sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemų vaidmuo**

Svarstydamas, ar atliekant rizikos vertinimo procedūrą pagal 10 straipsnį pasinaudoti sertifikavimo sistemos arba trečiosios šalies patikrintos sistemos pateikta informacija kaip įrodymu, kad produktas yra teisėtas ir nesusijęs su miškų naikinimu, veiklos vykdytojas pirmiausia turėtų nustatyti, ar sistemos standartai atitinka atitinkamas MNR nuostatas. Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad veiklos vykdytojai taip pat gali trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemomis arba sertifikavimo sistemomis naudotis tik tam tikrų Reglamento reikalavimų laikymuisi užtikrinti.

Pagal sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemas paprastai reikalaujama, kad organizacijos, kurios yra trečiosios šalys, gebėtų įrodyti savo kvalifikaciją atlikti vertinimus per akreditavimo procesą, kuriuo nustatomi auditorių įgūdžių ir sistemų standartai, kurių sertifikavimo organizacijos privalo laikytis. Sertifikuoti arba patikrinti produktai paprastai ženklinami etikete, kurioje nurodomas sertifikavimo arba tikrinimo organizacijos pavadinimas ir tipas, taip pat audito proceso reikalavimai. Pagal sistemą taip pat gali būti reikalaujama, kad partneriai šią informaciją pateiktų kartu su siunta pateikiamuose oficialiuose dokumentuose. Šios organizacijos paprastai galės pateikti informaciją apie sertifikavimo aprėptį ir apie tai, kaip jis buvo taikomas atitinkamų produktų gamybos šalyje, įskaitant išsamią informaciją apie vietos audito pobūdį ir dažnumą.

Sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemos gali būti vertinamos pagal tris pagrindinius elementus: 1) atitinkamus standartus, t. y. veiklos reikalavimus, taikymo sritį, procedūras, šių sistemų besilaikančių įmonių politiką, 2) sistemų užtikrinamą įgyvendinimą, t. y. standartų įgyvendinimo, be kita ko, taikant būtinas priemones atitikčiai užtikrinti, taip pat atliekant auditus, mastą, ir 3) sistemų valdymo ypatumus ir (arba) patikimumo vertinimą, pavyzdžiui, skaidrumą, patikinimo procesus, priežiūrą ir kt. Veiklos vykdytojas turėtų reguliariai iš naujo įvertinti tokią informaciją, ypač atsižvelgdamas į MNR reikalavimus.

Kalbant apie MNR reikalavimus, tiek, kiek tai susiję su sertifikavimo arba trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemos teikiama informacija, pavyzdžiui, veiklos vykdytojai turėtų išnagrinėti šiuos sertifikavimo arba trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemų aspektus pagal 1-ąjį elementą „atitinkami standartai“:

— su atitinkama biržos preke ar produktu siejamo sertifikato galiojimas, autentiškumas ir įtraukimas į sertifikavimo arba trečiosios šalies atliekamo tikrinimo apimtį;

— atitinkamų teisinių reikalavimų, pavyzdžiui, suderinimo su termino „nesusijęs su miškų naikinimu“ apibrėžtimi ir 2020 m. gruodžio 31 d. atskaitos data, kaip nustatyta MNR 2 ir 3 straipsniuose, įtraukimas ir laikymasis;

— rizikos, kad atitinkamas produktas neatitiks teisėtumo reikalavimų ir miškų nenaikinimo reikalavimų, vertinimas;

— atitinkamų produktų atsekamumas, įskaitant žemės sklypų geografinę vietą;

— galimybė maišyti žinomos ir nežinomos kilmės medžiagas kilmės grandinės modelyje (tai nepriimtina pagal MNR) ([18]). Atitinkamą produktą, kurio kilmės grandinė sertifikuota, taip pat gali sudaryti sertifikuotos ir nesertifikuotos medžiagos iš įvairių šaltinių mišinys, dėl kurio turi būti gauta informacija apie tai, ar buvo atlikti nesertifikuotos dalies patikrinimai ir ar šiais patikrinimais tinkamai įrodoma atitiktis MNR reikalavimams. Todėl turi būti atlikta viso atitinkamo produkto išsamaus patikrinimo procedūra;

— galimybė naudoti masės balansą, kai reikalavimus atitinkantys produktai maišomi su nežinomos kilmės produktais (tai nepriimtina pagal MNR) ([19]);

— sistemos gebėjimas pateikti reikiamą informaciją kartu su įrodymais, kurie yra „pakankamai įtikinam[i] ir patikrinam[i]“, kaip nustatyta 9 straipsnyje.

Antra, pagal 2-ąjį elementą „sistemų užtikrinamas įgyvendinimas“ veiklos vykdytojai turėtų atsižvelgti į:

— informacijos apie sistemos valdymą prieinamumą, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą sistemoje ir audito santraukas;

— nemokamą ir viešai prieinamą bazę, kurioje kaupiami duomenys apie sertifikatų turėtojus, jų aprėptį, galiojimą, sertifikavimo statuso sustabdymo arba nutraukimo datą ir susijusias audito ataskaitas;

— skaidrias periodines, atsitiktines ir nepriklausomas patikras (taip pat ir atliekant auditą), atliekamas siekiant nustatyti, ar sertifikavimo arba trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistema atitinka savo standartus, taisykles ir procedūras;

— sertifikuotų medžiagų kiekio ir kilmės kontrolę visoje tiekimo grandinėje, įskaitant, pavyzdžiui, anatominės, cheminės ar DNR analizės naudojimą informacijai apie produkto ar tiekimo grandinės atsekamumą patikrinti;

— veiksmingą tiekimo grandinių apimčių tikrinimo kontrolę ([20]);

([18]) Pagal kai kurias sistemas sertifikuoti galima, kai tam tikra atitinkamo produkto procentinė dalis, paprastai nurodoma etiketėje, atitinka visą sertifikavimo standartą. Tokiais atvejais svarbu, kad veiklos vykdytojas gautų informaciją apie tai, ar buvo atliktos nesertifikuotos dalies patikros ir ar jomis tinkamai įrodoma, kad ir nesertifikuota dalis atitinka geografinės vietos ir miškų nenaikinimo elemento reikalavimus.

([19]) Pagal kai kurias sistemas galima sertifikuoti, kai naudojamos masės balansu grindžiamas kilmės grandinės modelis. Tačiau tokie mišrūs produktai neatitinka MNR. Pagal MNR leidžiami tik tie produktai, kurie visiškai atitinka pirmiau minėtus elementus, išskyrus mišrius produktus, kurių atveju remiamasi tam tikros procentinės dalies arba masės balansu grindžiamą kilmės grandinės modeliu.

([20]) Kilmės grandinės sertifikavimas gali būti naudojamas kaip įrodymas, kad į tiekimo grandinę nepateko jokia nežinoma arba neleistina biržos prekė. Tai paprastai grindžiama užtikrinimu, kad į tiekimo grandinę svarbiuosiuose valdymo taškuose galėtų patekti tik leidžiamos biržos prekės ir produktai ir kad produktą būtų galima atsekti ne iki kilmės vietos, o iki ankstesnio subjekto, kurio žinioje buvo produktas (tas subjektas taip pat turi būti sertifikuotas). Produkto, kurio kilmės grandinė sertifikuota, sudėtyje gali būti tiek sertifikuotų, tiek ir kitų leidžiamų medžiagų, gautų iš įvairių šaltinių. Taikydamas kilmės grandinės sertifikavimą, veiklos vykdytojas turėtų užtikrinti, kad visos medžiagos atitiktų MNR reikalavimus ir kad kontrolės priemonių pakaktų, kad reikalavimų neatitinkančios medžiagos nepatektų į tiekimo grandinę.

— panašių antspaudų ir (arba) teiginių, susijusių su skirtingų tipų sistemomis, naudojimą;

— esamas pagrįstas ataskaitas dėl galimų atitinkamos sertifikavimo arba trečiosios šalies patikrintos sistemos trūkumų ar problemų šalyse, iš kurių yra kilusios atitinkamos biržos prekės ar produktai;

— esamas pagrįstas ataskaitas dėl konkretaus gamintojo ar prekiautojo, kuris naudojasi atitinkama sertifikavimo arba trečiosios šalies patikrinta sistema.

Pagal 3-ąjį elementą „sistemų valdymas“ veiklos vykdytojai turėtų atsižvelgti į šiuos aspektus:

— galimus interesų konfliktus;

— sukčiavimo ir korupcijos kontrolės mastą ir išvadas;

— sertifikavimo arba trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemos atitiktį tarptautiniams arba Europos standartams (pvz., atitinkamoms ISO gairėms);

— pasekmes ir sankcijas nustačius pažeidimus, taip pat taisomuosius veiksmus, įskaitant sertifikavimo galiojimo sustabdymą, kol bus imtasi taisomųjų priemonių, taip pat atsižvelgiant į leidimo sertifikuoti produktus atšaukimo ir atnaujinimo procedūros spartą;

— nuostatų dėl suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo įtraukimą, taip pat sudarant sąlygas ir skatinant smulkiųjų ūkininkų (jei reikia) dalyvavimą sistemoje;

— informaciją apie organizacijų, kurios yra trečiosios šalys, teikiančios atitinkamas sertifikavimo ar tikrinimo paslaugas kaip akredituotos organizacijos, nepriklausomumą. Sistemos, su sistema susijusių auditorių arba trečiosios šalies auditorių, sistemos pasitelktų patikinimo procedūroms atlikti, patikinimais ar pareiškimais neturėtų būti remiamasi atskirai ir jie neturėtų būti laikomi galutiniais. Reikėtų atsižvelgti į kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant sistemos dalyvius, profesines sąjungas, darbuotojų ir smulkiųjų ūkininkų asociacijas, pilietinės visuomenės ir nevyriausybines organizacijas bei nepriklausomas audito ir patikinimo organizacijas, nuomones, jei jos yra pagrįstai prieinamos.

b) **Pagrindiniai faktai**

Sertifikavimo ir trečiosios šalies patikrintos sistemos yra viešos arba privačios, priklausomai nuo valdymo, jos modelio gali būti valdomos valstybėse. Jos gali būti privalomos arba savanoriškos, priklausomai nuo to, ar jos yra teisiškai privalomos. Privačiomis sistemomis veiklos vykdytojas naudojasi savanoriškai, o viešosios sistemos dažnai (nors nebūtinai) yra privalomos ir jas nustato šalys, iš kurių gaunami produktai. Tiek viešosiomis, tiek privačiomis sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo sistemomis siekiama sertifikuojant pripažinti gerus aplinkosaugos standartus, todėl daugelis jų labai prisidėjo prie žemės ūkio gamybos tvarumo didinimo visame pasaulyje.

Nepaisant to, poveikio vertinime, atliktame prieš priimant MNR, remiantis kitais atitinkamais tyrimais, nustatyta ir keletas susirūpinimą keliančių aspektų, susijusių su tokiomis sistemomis, tarp jų – skirtingas skaidrumo lygis ir skirtingos taisyklė, procedūros ir kokybės užtikrinimo sistemos, taip pat susijusių su stebėsena, informacijos atskleidimu ir vykdymo užtikrinimu. Per daugelį jų veikimo metų taip pat kilo abejonių dėl kilmės grandinės sistemų veiksmingumo ir vientisumo bei jų atsparumo sukčiavimui. Be to, kai kurių privačių sistemų trūkumas – nepriklausomo audito nebuvimas. Komisijos užsakytame specialiame tyrime dėl miškų sektoriuje ir medienos produktams taikomų sertifikavimo ir tikrinimo sistemų padarytos panašios išvados, nurodant, kad trūksta skaidrumo ir kyla rizika, kad informacija gali būti dalinė ar net klaidinanti ([21]).

Privalomose viešosiose tikrinimo sistemose su privalomomis priemonėmis gali būti numatyti aukšti standartai tiek aprėpties, tiek įgyvendinimo požiūriu. Labai svarbu, kad jos apimtų visus šalies veiklos vykdytojus (įskaitant tiek pateikimą rinkai, tiek eksportą), kad būtų išvengta spragų ir nutekėjimo, kurie gali atsirasti dėl veiklos vykdytojų, kuriems sistema netaikoma. Jos taip pat gali užtikrinti geresnę smulkiųjų ūkininkų integraciją teikiant reikiamą paramą, kad būtų įveikta išlaidų problema, kuri dažnai laikoma didele, nes dėl masto ekonomijos MVĮ, palyginti su didesniais veiklos vykdytojais ir prekiautojais, yra nepalankioje padėtyje siekdamos sertifikavimo.

([21]) Europos Komisija, ataskaita „Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products“, ES leidinių biuras, 2021.

Kalbant apie privačių ir viešųjų sistemų patikimumą ir aktualumą, visi taikytini jų standartų elementai turėtų atitikti (tuo pačiu arba aukštesniu lygiu) MNR elementus, visų pirma susijusius su sąsajos su miškų nenaikinimu apibrėžtimi, geografinės vietos nustatymo reikalavimais, skaidrumu ir gamybos teisėtumu.

Šiomis aplinkybėmis svarbu pažymėti, kad ne visos sistemos apima standartus ir vertinimus, susijusius su atitinkamos biržos prekės gamybos teisėtumu, todėl gali būti tikslinga patikrinti, kokius teisėtumo reikalavimus jos aprėpia: tiek teisės aktus, tiek kriterijus ar rodiklius, kuriais remiamasi vertinant atitiktį. Pavyzdžiui, sistemose gali būti skirtingai apibrėžiama, kas gamybos šalyje laikytina atitinkamu įstatymu ar teisėta veikla arba į kokius rodiklius reikia atsižvelgti vertinant neteisėtumo riziką.

Vidinis sprendimų priėmimas ir valdymas, įskaitant tiesioginį tiekimo grandinės dalyvių, kurie siekia sertifikavimo ir yra sertifikuoti arba įsigyja ir naudoja sertifikuotus produktus, kad patenkintų klientų poreikius, dalyvavimą, taip pat yra elementai, turintys įtakos bet kurios atitinkamos sistemos įgyvendinimui, vykdymo užtikrinimui ir patikimumui.

Siekiant dar labiau palengvinti prekybą ir MNR reikalavimų laikymąsi, bus sukurta praktikos duomenų saugykla, kuria ekonominės veiklos vykdytojai galės remtis atlikdami išsamų patikrinimą, kad galėtų pateikti arba tiekti produktus ES rinkai, o kompetentingos institucijos – atlikdamos atitinkamas patikras.

Norėdami atsižvelgti į kitus svarbius visų formų sertifikavimo ir trečiosios šalies atliekamo tikrinimo elementus, susipažinkite su Komisijos poveikio vertinimu ([22]), ES žemės ūkio ir maisto produktų savanoriško sertifikavimo sistemų geriausios patirties gairėmis ([23]) ir Komisijos tyrimo dėl miškų sektoriuje ir medienos produktams taikomų sertifikavimo ir tikrinimo sistemų ([24]) išvadomis.

11. **NAUDOJIMAS ŽEMĖS ŪKIO TIKSLAIS**

1. **Įvadas**

Pagal MNR 3 straipsnio a punktą draudžiama pateikti ir tiekti Sąjungos rinkai arba iš jos eksportuoti atitinkamas biržos prekes ir atitinkamus produktus, jei jie nėra nesusiję su miškų naikinimu. 2 straipsnio 13 punkto a papunktyje apibrėžtas junginys „nesusijęs su miškų naikinimu“ reiškia, kad atitinkamuose produktuose, kurie buvo išauginti žemėje, kurioje po 2020 m. gruodžio 31 d. nebuvo naikinamas miškas, yra atitinkamų biržos prekių, jie buvo jomis šerti ar pagaminti jas naudojant ([25]). Pagal 2 straipsnio 3 punktą, terminas „miškų naikinimas“ – tai miškų pavertimas naudojimui žemės ūkio paskirties tikslais, neatsižvelgiant į tai, ar jis inicijuotas žmogaus.

MNR 36 konstatuojamojoje dalyje paaiškinta, kad Komisija turėtų parengti gaires, kuriose būtų patikslintas termino „naudojimas žemės ūkio tikslais“ apibrėžties aiškinimas, visų pirma dėl miško pavertimo žeme, kai tokio pavertimo tikslas nėra žemės ūkis. Tokios gairės taip pat minimos Reglamento dėl gamtos atkūrimo ([26]) 31 konstatuojamojoje dalyje.

Todėl pagrindiniai šio skyriaus tikslai yra šie:

— paaiškinti miško apibrėžtį, techninių parametrų, naudojamų apibrėžiant mišką pagal MNR, t. y. ploto, vidutinio aukščio ir medžių lajų dangos, matavimą, ypač tais atvejais, kai medynai ribojasi arba persidengia su žemės ūkio paskirties žemės plotais (3 skirsnis);

— paaiškinti terminų „atidėti žemės ūkio plotai“ ir „žemės ūkio plantacijos“, nurodytų MNR 2 straipsnio 5 punkte, reikšmę, visų pirma sąlygas, kuriomis žemės ūkio paskirties žemės plotai, kurie, pvz., buvo atidėti, palikti pūdymui arba naudojami tam tikriems daigynams, taikant 2 straipsnį priskiriami naudojimui žemės ūkio tikslais, neatsižvelgiant į žemės ypatumus, ir paaiškinti miško pavertimo žemės ūkio paskirties žeme sąlygas (3 ir 4 skirsniai);

([22]) Europos Komisija, SWD (2021) 326 *final*.
([23]) OL C 341, 2010 12 16, p. 5.
([24]) Europos Komisija, ataskaita „Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products“, ES leidinių biuras, 2021.
([25]) Kito 2 straipsnio 13 punkto b papunktyje nurodyto junginio „nesusijęs su miškų naikinimu“ elemento, kuriame nustatyta, kad atitinkami produktai, kuriuose yra medienos arba kurie buvo pagaminti naudojant medieną, gautą iš miško, kuris nebuvo alinamas, šis skyrius neapima – jame konkrečiai nagrinėjama naudojimo žemės ūkio paskirties tikslais apibrėžtis.
([26]) OL L, 2024/1991, 2024 7 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

— pateikti gaires dėl aplinkybių, kuriomis žemės plotas, nepaisant to, kad po 2020 m. gruodžio 31 d. (MNR 2 straipsnio 13 punkte nustatyta atskaitos data) jis yra apaugęs medžiais, turėtų būti laikomas naudojamu žemės ūkio tikslais (4 skirsnis);

— paaiškinti atvejus, kai plotas, atitinkantis miško apibrėžtį, turėtų būti laikomas pertvarkytu naudoti ne žemės ūkio, o kitais tikslais, visų pirma:

  — kitais žemės naudojimo tikslais, siekiant išvengti invazinių svetimų rūšių patekimo ir plitimo neigiamo poveikio biologinei įvairovei, jį kuo labiau sumažinti, sušvelninti arba panaikinti,

  — pusiau natūralioms buveinėms, kurios tvarkomos ekstensyviai (pvz., ekologinės ganyklos), kaip reikalaujama išsaugojimo arba atkūrimo plane, kuriuo įgyvendinami įsipareigojimai pagal tarptautines gamtos ir biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo konvencijas, arba

  — miškų gaisrų prevencijai arba atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtrai (2 skirsnis ir 4 skirsnio a punktas);

— išaiškinti sąvoką „naudojimas žemės ūkio tikslais“ pagal MNR, atsižvelgiant į apibrėžtis, nustatytas taikomuose ES teisės aktuose ir aiškinamosiose pastabose, dėl kurių susitarta tarptautiniu lygmeniu (4 skirsnis, 4 skirsnio c ir d punktai);

— paaiškinti medžiais apaugusių plotų, atitinkančių MNR apibrėžtis, pavyzdžiui, agrarinės miškininkystės, miškinės augalininkystės, miškinės gyvulininkystės ir miškinės augalininkystės-gyvulininkystės sistemų, kombinuotą ir sinerginį naudojimą (4 skirsnio d punktas);

— paaiškinti skirtingus žemės naudojimo tipus toje pačioje teritorijoje ir kadastrinių žemėlapių bei žemės registrų naudojimą (5 skirsnis).

2. **Paaiškinimas dėl miško pavertimo žeme, kurios paskirtis nėra naudojimas žemės ūkio tikslais**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 36 konstatuojamoji dalis, 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 3, 5 ir 13 punktai, 3 straipsnio „Draudimas“ a punktas

Pagal MNR 2 straipsnio 3 punktą, miškų naikinimas yra miškų pavertimas naudojimui žemės ūkio paskirties tikslais ir turėtų būti suprantamas kaip žemės naudojimo paskirties pakeitimas iš miško, apibrėžto MNR 2 straipsnio 4 punkte (išsamiai aptarta 3 skirsnyje), į naudojimą žemės ūkio tikslais, apibrėžtą MNR 2 straipsnio 5 punkte (išsamiai aptarta 4 skirsnyje, 4 skirsnio c ir d punktuose). Šiuo atžvilgiu pavertimo naudoti žemės ūkio tikslais mastas neturi reikšmės, todėl tokioje žemėje pagaminta biržos prekė, kuriai taikomas Reglamentas, neatitinka reikalavimų, jei miškas sunaikintas po 2020 m. gruodžio 31 d.

Ploto priskyrimas prie sunaikinto miško kategorijos grindžiamas objektyviu kriterijumi, ar miškas buvo pertvarkytas konkrečiam naudojimui ir tikslui, kuris nepriklauso nuo teisiškai įregistruoto žemės sklypo naudojimo būdo ir geografinių ribų arba nuo klausimo, kas išnaikino mišką ar dėl kokių priežasčių jis buvo išnaikintas.

Reglamente miško pavertimas žeme, naudojama kitoms paskirtims, kurioms netaikoma naudojimo žemės ūkio tikslams apibrėžtis, reiškia, kad šis pertvarkymas miškų naikinimo apibrėžtį neįeina (išsami informacija apie naudojimą žemės ūkio tikslais pateikiama 4 skirsnyje). Tai, be kita ko, miško pavertimas miesto infrastruktūros, pavyzdžiui, elektros linijų, kelių, miestų ir gyvenviečių, teritorijomis, ne žemės ūkio pramonės objektams skirtomis teritorijomis arba atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtrai skirtomis teritorijomis.

Miško žemės paskirties keitimas taip pat nepatenka į MNR miškų naikinimo apibrėžtį, jei pagrindinis paskirties keitimo ir vėlesnio žemės naudojimo tikslas yra ne žemės ūkis, bet, pvz., atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtra, pramoninis naudojimas, biologinės įvairovės atkūrimas, miškų gaisrų prevencija, gyvūnų gerovė ekstremaliomis klimato sąlygomis arba invazinių svetimų rūšių valdymas. Pagalbinė žemės ūkio veikla gali būti vykdoma, kai ji yra būtina siekiant padėti įgyvendinti pagrindinį paskirties keitimo ir pakeistos paskirties žemės naudojimo tikslą (žr. 4 skirsnio a punktą) arba kai dėl žemės ūkio veiklos nekeičiamas pagrindinis miško naudojimas (žr. 4 skirsnio b punktą).

Atsakomybė už nuostatų vykdymą tenka valstybėms narėms. Taikydamos šias gaires atskiriems atvejams, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes, taip pat atsižvelgiant į atitinkamas Sutarties nuostatas. Tais atvejais, kai veikla yra nereikšminga, atsižvelgiant į visas susijusias aplinkybes, turėtų būti laikomasi proporcingumo principo.

3. **Termino „miškas“ apibrėžtis**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 4 punktas

Pagal MNR 2 straipsnio 4 punktą teritorija laikoma mišku, jeigu jai būdingi šie požymiai:

— **didesnis nei 0,5 hektaro žemės plotas**. Tai reiškia, kad medžių plotas, apibūdinamas medžių lajos dangos perimetru, siekia 0,5 hektaro arba daugiau;

— **medžių aukštis yra didesnis nei 5 metrai**. Tai reiškia, kad medžių viršūnės siekia vidutiniškai 5 metrus ar daugiau;

— **daugiau kaip 10 proc. dengia medžių laja**. Tai reiškia, kad medyną sudarančių medžių lajų dangos ir medyno užimamo ploto santykis yra didesnis nei 10 proc.;

— **medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ***. Tai reiškia plotus, kuriuose auga jauni medžiai, kurie dar nepasiekė 10 proc. medžių lajų dangos ir 5 metrų aukščio, bet turėtų pasiekti. Tai visų pirma plotai, kurie yra laikinai neapaugę medžiais dėl plynojo kirtimo vykdant miškotvarkos praktiką arba dėl gaivalinių nelaimių ir kurie, kaip tikimasi, bus atkurti;

— **išskyrus žemę, daugiausia naudojamą žemės ūkio ar miesto reikmėms**. Tai reiškia, kad miškas apibrėžiamas tiek pagal tai, ar plote auga medžiai, tiek pagal tai, ar nėra kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties (žr. toliau, taip pat 4 skirsnį).

Žemės plotas, vidutinis medžių aukštis ir medžių lajų dangos ypatumai turi būti tokie, kaip nurodyta, arba turi būti įmanoma vienu metu pasiekti nurodytas ribines vertes in situ.

Taikant MNR, **žemės naudojimas miesto reikmėms** turėtų būti laikomas pagrindiniu, pavyzdžiui, miestų teritorijose esančių parkų ir sodų atveju, nepriklausomai nuo to, ar pasiektos miško apibrėžties ribinės vertės. Daugiau informacijos apie pagrindinį **naudojimą žemės ūkio tikslais** pateikiama 4 skirsnyje.

Jei tenkinami apibrėžties požymiai, miško plotas, be kita ko, yra:

— miškų apsuptos ar su jais glaudžiai susijusios miškininkystei naudojamos teritorijos, pavyzdžiui, miško keliai, priešgaisrinės juostos ir kiti nedideli atviri plotai, išskyrus atvejus, kai jos yra įkurtos nuosavoje individualioje nekilnojamojo turto valdoje;

— žemė, paprastai apleista daugiau kaip 10 metų, kurioje ataugę medžiai atitinka miško kriterijus (žr. 4 skirsnyje pateiktą informaciją apie atidėtą žemę ir laikinai pūdymui paliktą žemę);

— mangrovės potvynių ir atoslūgių zonose, neatsižvelgiant į tai, ar ši teritorija laikoma žeme, ar ne;

— miško teritorijoje auginamų miško rūšių daigynai, skirti miško savininkų reikmėms;

— plotai, esantys už teisiškai nustatytos miško žemės ribų, atitinkantys miško apibrėžties kriterijus.

Termino „miškas“ apibrėžtis neapima medynų žemės ūkio gamybos sistemose. Daugiau informacijos pateikiama 4 skirsnio c ir d punktuose.

4. **Termino „naudojimas žemės ūkio tikslais“ apibrėžtis ir išimtys**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 5 punktas

Pagal MNR 2 straipsnio 5 punktą žemės plotas laikomas naudojamu žemės ūkio tikslais, jei žemės naudojimo paskirtis yra žemės ūkis.

a) **Žemės ūkio paskirties paaiškinimas**

Pagal 2 straipsnio 5 punktą žemės naudojimas žemės ūkio tikslais (be kita ko) apima šiuos atvejus:

— **žemės ūkio plantacijas**, apibrėžtas MNR 2 straipsnio 6 punkte. Išsamesnės gairės dėl žemės ūkio plantacijų pateikiamos 4 skirsnio c punkte;

— **atidėtus žemės ūkio plotus**. Atidėti žemės ūkio plotai turėtų būti vertinami kartu su laikinai pūdymui palikta žeme, kaip aptarta toliau šiame skirsnyje;

— **gyvulininkystę**. Tai apima laikinų ar daugiamečių ganyklų plotus ir ūkio pastatus, kuriuose auginami ir laikomi gyvūnai.

Pažymėtina, kad žemės ūkio plantacijos, atidėto žemės ūkio ploto ir gyvulininkystės kategorijos nėra baigtinis naudojimo žemės ūkio tikslais pavyzdžių sąrašas.

Taikant Reglamentą, žemės ūkio tikslais naudojama žemė turėtų būti suprantama kaip apimanti šias žemės naudojimo kategorijas:

— žemę, kurioje auga laikinieji pasėliai, t. y. visą žemę, kurioje auginami pasėliai, kurių vegetacijos ciklas paprastai trumpesnis nei vieni metai, įskaitant daugiamečius laikinuosius pasėlius;

— žemę, kurioje įveistos laikinosios pievos ir ganyklos, t. y. žemę, kurioje trumpiau nei penkerius metus iš eilės auga žoliniai pašariniai augalai arba šienauti ar ganyti skirta žolė;

— atidėtą žemę arba laikinai pūdymui paliktą žemę, t. y. žemės ūkio paskirties žemę, ilgą laiką nenaudojamą prieš ją vėl įdirbant, naudojant ganykloms ar kitai žemės ūkio veiklai. Tai gali būti žemės ūkio valdų sėjomainos sistemos dalis arba tai gali būti daroma dėl teisėtų priežasčių ar išskirtinių aplinkybių, tokių kaip potvynio žala, vandens trūkumas, išteklių neprieinamumas, įskaitant ekonomines, socialines (liga, paveldėjimo problemos) ar teisines priežastis (teisminiai ginčai ir kt.). Pastaba. Atidėta žemė arba pūdymui palikta žemė paprastai turėtų būti laikoma žemės ūkio tikslais naudojama žeme [dešimt] metų. Tačiau šis plotas gali būti laikomas žemės ūkio tikslais naudojama žeme ilgiau nei šį laikotarpį, jei įrodoma, kad žemės ūkio veiklos nebuvo galima atnaujinti dėl vienos iš pirmiau nurodytų priežasčių. Nurodyta priežastis turi apimti visą laikotarpį, kuriuo žemė buvo atidėta arba laikinai palikta pūdymui. Jei tai įrodoma, žemė turėtų būti nuolat laikoma žemės ūkio tikslais naudojama žeme, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę ji oficialiai pripažįstama mišku;

— žemę, kurioje auga daugiamečiai pasėliai, t. y. žemę, kurioje auginami ilgalaikiai pasėliai, kurių nereikia atsodinti kelerius metus, paprastai penkerius ar daugiau metų. Žemė, kurioje auga daugiamečiai pasėliai, taip pat apima žemę, naudojamą daugiamečiams pasėliams auginti po apsaugine danga, aprašytą 4 skirsnio b punkte;

— žemę, kurioje įveistos daugiametės pievos ir ganyklos, t. y. žemę, ilgiau kaip penkerius metus iš eilės naudojamą gyvūnams ganyti arba žaliesiems pašariniams augalams auginti, dirbant žemę arba natūraliai;

— žemę po ūkiniais pastatais ir ūkių kiemus, t. y. plotus, kuriuos užima naudojami ūkiniai pastatai (angarai, tvartai, rūsiai, silosinės), gyvulininkystės pastatai (arklidės, karvidės, avidės, paukštidės) ir ūkių kiemai.

— Jei pakankamai įtikinamais įrodymais galima įrodyti, kad i) iki 2020 m. gruodžio 31 d. žemės sklypas buvo naudojamas žemės ūkio tikslais, kaip aprašyta pirmiau, ir ii) jei gamintojas nusprendė iki tos datos arba po tos datos pasodinti trumpos rotacijos želdinių arba žemę laikinai apželdinti mišku ir tai žemei netaikomas miškotvarkos planas arba teisės aktai, pagal kuriuos tame žemės sklype reikalaujama tvarkyti mišką arba jį saugoti, laikoma, kad toks žemės sklypas ir toliau naudojamas žemės ūkio tikslais, taikant MNR, ir gamintojas gali tame žemės sklype tęsti žemės ūkio veiklą.

— Pirmiau minėtos žemės naudojimo žemės ūkio tikslais kategorijos taip pat gali apimti plotus, kuriuose yra kraštovaizdžio elementų, kurie skatinami biologinės įvairovės ar aplinkos apsaugos sumetimais.

Atkūrimas, invazinių rūšių valdymas, miškų gaisrų prevencija, gyvūnų gerovė, atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtra

Žemė, kuri buvo paversta vienos ar kelių pagrindinių toliau nurodytų paskirčių žeme, **neturėtų** būti suprantama kaip paversta žemės ūkio tikslais naudojama žeme, jeigu paskirtis pakeista siekiant:

— išvengti invazinių svetimų rūšių patekimo ir plitimo neigiamo poveikio biologinei įvairovei, jį kuo labiau sumažinti, sušvelninti ar panaikinti, jei priemonės neviršija to, kas tikrai būtina, ir tai pagrindžiama prevencijos planais, valdymo planais arba oficialiais įgaliojimais,

— užkirsti kelią miškų gaisrų rizikai arba ją kuo labiau sumažinti ir sušvelninti, jei priemonės neviršija to, kas tikrai būtina, ir tai pagrindžiama gaisrų prevencijos planais, miškotvarkos planais arba oficialiais įgaliojimais,

— užtikrinti, kad būtų laikomasi gyvūnų gerovės teisės aktų, kai statiniai (nuolatiniai ir laikini) gyvūnams laikyti yra būtini jų gerovei ir užima minimalų jiems pastatyti būtiną plotą ir kai ši veikla nedaro poveikio aplinkinių teritorijų priskyrimui miško kategorijai,

— užtikrinti vertingų didelės biologinės įvairovės ekosistemų (pvz., tam tikrų rūšių viržynų, šlapynių ar pievų) atkūrimą ir tolesnį išsaugojimą, jei to reikalaujama išsaugojimo arba atkūrimo plane (pavyzdžiui, saugomos teritorijos valdymo plane arba nacionaliniame ar regioniniame gamtos atkūrimo plane), įgyvendinant įsipareigojimus, nustatytus pasauliniuose daugiašaliuose susitarimuose dėl gamtos ir biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo, pavyzdžiui, Biologinės įvairovės konvencijoje ir Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijoje, arba

— plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energetiką (pvz., įrengiant vėjo elektrinių parkus, fotovoltines elektrines),

net jei gali būti vykdoma pagalbinė žemės ūkio veikla, kai ji būtina siekiant pagrindinio paskirties keitimo tikslo ir palaikant žemės naudojimą po paskirties pakeitimo.

b) **Paaiškinimas dėl pagrindinio žemės naudojimo**

Pagal 2 straipsnio 4 punktą, jeigu žemė daugiausia naudojama žemės ūkiui, ji nepatenka į miško apibrėžtį.

Kalbant apie MNR, taikant 2 straipsnio 4 punkte pateiktoje termino „miškas“ apibrėžtyje nurodytas išskirtis, **naudojimas žemės ūkio tikslais** turėtų būti laikomas pagrindiniu naudojimu šiais atvejais (sąrašas nebaigtinis):

— sezoninis (pvz., vasarą) arba laikinas pagal miškinės gyvulininkystės sistemą vykdomas ganymas medžiais apaugusiuose plotuose, kurie nepriskiriami neliestų miškų kategorijai (pvz., pusiau natūraliose ganyklose arba natūraliose ganyklose su besikeičiančia medžių lajų danga);

— jei dėl klimato sąlygų (pvz., laikinos sniego dangos) miškinės gyvulininkystės arba miškinės augalininkystės veikla yra vykdoma tik tam tikru metų laikotarpiu, ji gali būti laikoma pagrindiniu naudojimu;

— apsauginių medžių grupių sudarymas įvairiais aplinkos ar biologinės įvairovės tikslais daugiausia žemės ūkio tikslais naudojamame žemės plote (pvz., ganykloje), net jei žemės plotas pasiekia miško apibrėžties ribines vertes.

Šie atvejai skiriasi nuo pagalbinės žemės ūkio veiklos, susijusios su paskirties keitimu siekiant atkurti buveines ar valdyti invazines svetimas rūšis, nepriskiriamos naudojimui žemės ūkio tikslais; žr. pirmiau.

Tačiau, taikant MNR, **naudojimas žemės ūkio tikslais neturėtų** būti laikomas **pagrindiniu**, pavyzdžiui, jei tai nedidelio masto šalutinių produktų (pvz., kavos) gamyba ir retkarčiais vykdomas ekstensyvus arba nedidelio masto ganymas miškuose, nedarantys žalingo poveikio miško buveinėms.

c) **Termino „žemės ūkio plantacija“ apibrėžtis**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 6 punktas

Terminas „žemės ūkio plantacijos“ yra įtrauktas į MNR 2 straipsnio 5 punkte pateiktą termino „naudojimas žemės ūkio tikslais“ apibrėžtį.

MNR 2 straipsnio 6 punkte pateiktoje termino „žemės ūkio plantacijos“ apibrėžtyje visų pirma minima „medžiais apaugusi žemė žemės ūkio gamybos sistemose, pavyzdžiui, vaismedynuose, alyvpalmių plantacijose, alyvmedžių giraitėse“ ir daroma nuoroda į pasėlius, įskaitant daugiametes kultūras, kaip aprašyta 4 skirsnyje.

Antra, šioje apibrėžtyje minimos agrarinės miškininkystės sistemos, kuriose auga medžiai, po kuriais auginami pasėliai, o tai paaiškinta 4 skirsnio d punkte ir turi būti aiškinama kartu su išimtimi, kai pagrindinis žemės naudojimas nesikeičia. MNR 2 straipsnio 6 punkte papildomai paaiškinama, kad terminas „žemės ūkio plantacija“ apima visus atitinkamų biržos prekių, išskyrus medieną, plantacijas, todėl šios plantacijos įeina į termino „naudojimas žemės ūkio tikslais“ apibrėžtį.

Galiausiai MNR 2 straipsnio 6 punkte nustatyta, kad žemės ūkio plantacijos neįtraukiamos į termino „miškas“ apibrėžtį. Tai reiškia, kad žemės ūkio plantacijos kriterijus atitinkantys plotai neįeina į termino „miškas“ apibrėžtį, net jei juose yra tokių medžių kaip kaučiukmedžiai arba alyvpalmės.

d) **Termino „agrarinės miškininkystės sistema“ paaiškinimas**

Atitinkamos teisinės nuostatos:

MNR 37 konstatuojamoji dalis ir 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 6 punktas

Remiantis FAO dokumentais ([27]), agrarinė miškininkystė yra bendras pavadinimas, kuriuo vadinamos žemės naudojimo sistemos ir technologijos, kai daugiamečiai sumedėję augalai (medžiai, krūmai, palmės, bambukai ir kt.) tikslingai auginami tame pačiame žemės valdymo vienete kartu su žemės ūkio augalais ir (arba) gyvūnais, laikantis tam tikro erdvinio išdėstymo ar laiko sekos. Agrarinės miškininkystės sistemose tarp skirtingų komponentų vyksta ekologinė ir ekonominė sąveika. Yra dvi pagrindinės agrarinės miškininkystės sistemos: lygiagrečioji ir nuoseklioji. Lygiagrečiosiose sistemose tame pačiame žemės plote kartu auginami medžiai ir kultūriniai augalai arba gyvūnai, o nuosekliosiose sistemose kultūriniai augalai ir medžiai didžiąją dalį tos pačios erdvės užima paeiliui, taip sumažinant jų konkurenciją.

Agrarinė miškininkystė taip pat gali būti susijusi su konkrečia miškininkystės praktika, kuria papildoma žemės ūkio veikla, pavyzdžiui, gerinant dirvožemio derlingumą, mažinant dirvožemio eroziją, gerinant baseininį vandens išteklių valdymą arba gyvuliams teikiant priedangą ir maistą ([28]).

37 konstatuojamojoje dalyje primenama, kad FAO apibrėžtyse agrarinės miškininkystės sistemos laikomos ne miškais, o naudojimu žemės ūkio tikslais ir kad jos apima įvairius atvejus, pavyzdžiui, kai kultūriniai augalai auginami po medžiais, taip pat miškinės augalininkystės, miškinės gyvulininkystės ir miškinės augalininkystės-gyvulininkystės sistemas.

([27]) FAO 2003. Multilingual Thesaurus on Land Tenure. Chapter 7. Land in an agricultural, pastoral and forestry context.
([28]) FAO 2020 m. žemės ūkio surašymo pasaulinė programa, 1 tomas, p. 123, 8.13.12 ir 8.13.13 punktai.

Kadangi į MNR 2 straipsnio 4 punkte pateiktą termino „miškas“ apibrėžtį neįtraukta žemė, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio tikslais, galima daryti išvadą, kad jei žemė daugiausia naudojama pagal agrarinės miškininkystės sistemas 37 konstatuojamojoje dalyje nurodytais tikslais, ji negali būti laikoma mišku. Šiuo atveju ir taikant Reglamentą ši žemė turi būti laikoma žemės ūkio tikslais naudojama žeme. Dėl pagalbinės žemės ūkio veiklos, apimančios agrarinės miškininkystės veiklą vykdant atkūrimą, žr. 2 skirsnį.

5. **Paaiškinimas dėl žemės naudojimo, kai toje pačioje teritorijoje žemė naudojama pagal kelias paskirtis, taip pat dėl žemės registrų ir kadastrinių žemėlapių naudojimo**

Jeigu žemės sklype yra ir plotas, kuriam taikoma termino „miškas“ apibrėžtis, ir plotas, kuris yra žemės ūkio tikslais naudojama žemė, abu plotai turi būti vertinami atskirai. Termino „miškas“ apibrėžties kriterijus atitinkantis plotas patenka į Reglamento taikymo sritį, o termino „naudojimas žemės ūkio tikslais“ kriterijus atitinkantis plotas nepatenka į Reglamento taikymo sritį paskirties keitimo požiūriu.

Tai, ar žemės sklypo dalis, naudojama žemės ūkiui, yra didesnė už žemės sklypo dalį, kuri pagal apibrėžtį laikoma mišku, nėra svarbu. Pavyzdžiui, tai reiškia, kad jei 10 hektarų žemės valdoje yra 2 hektarų plotas, kuris pagal objektyvius kriterijus gali būti laikomas miško plotu, o 8 hektarai dirbami žemės ūkio tikslais, tada 2 hektarai miško priskiriami miškui, neatsižvelgiant į tai, kad šis plotas sudaro tik 20 proc. viso žemės valdos ploto.

Vertinant, ar tam tikras žemės sklypas yra miškas, pirmenybė turėtų būti teikiama faktiniams miško požymiams, o ne žymėjimui žemės registruose ir kadastriniuose žemėlapiuose. Siekiant įrodyti, kad praeityje miškas buvo naudojamas žemės ūkio tikslais, žemės registrai ir kadastriniai žemėlapiai gali būti papildomi elementai, kuriais papildomi palydovų duomenys. Be to, miškotvarkos planai ir nustatytų miško plotų registrai gali būti naudingi nustatant, ar teritorija yra miškas, kol kas neturinti medžių lajų dangos, ypač tuo atveju, kai ji yra laikinai neapaugusi medžiais dėl miškotvarkos praktikos, gaivalinės nelaimės arba pirmaisiais miško įveisimo metais. Komisijos sukurta ES stebėjimo bazė ([29]) yra nemokama priemonė, kuria naudodamiesi visi suinteresuotieji subjektai gali sužinoti 2020 m. pasaulinį miško plotą. Tačiau stebėjimo bazė nėra vienintelė priemonė, ja naudotis nėra privaloma ir ji neturi teisinės galios. Viešieji ir privatieji suinteresuotieji subjektai gali naudoti bet kokius žemėlapius, kurie, jų nuomone, yra tinkami išsamiam patikrinimui ar patikroms atlikti.

([29]) https://forest-observatory.ec.europa.eu/forest/gfc2020.

I PRIEDAS

KAIP TERMINŲ „PATEIKIMAS RINKAI“, „TIEKIMAS RINKAI“ IR „EKSPORTAS“ AIŠKINIMAI TAIKOMI PRAKTIŠKAI?

Toliau pateikiamuose scenarijuose aprašomos situacijos, kai fizinis arba juridinis asmuo laikomas veiklos vykdytoju pagal MNR.

(Jei nenurodyta kitaip, veiklos vykdytojai pagal visus toliau nurodytus scenarijus yra atsakingi už atitinkamų produktų ir (arba) biržos prekių išsamų patikrinimą ir išsamaus patikrinimo pareiškimo pateikimą MNR informacinėje sistemoje arba 6 straipsnyje nurodyto įgaliotojo atstovo, kuris jų vardu pateiktų išsamaus patikrinimo pareiškimą, paskyrimą.)

(Pagal 4 straipsnio 3 dalį išsamaus patikrinimo pareiškimo pateikimas reiškia, kad veiklos vykdytojas arba prekiautojas, kuris nėra MVĮ, įvykdė pareigas, nustatytas taikytinose MNR nuostatose, ir prisiima atsakomybę už išvadą, kad produktai nesusiję su miškų naikinimu ir buvo pagaminti pagal atitinkamus gamybos šalies teisės aktus, laikantis 3 straipsnio.)

1 scenarijus. Produktų perdirbimas

ES įsisteigęs gamintojas A (veiklos vykdytojas, kuris nėra MVĮ) yra įmonė, perkanti alyvpalmių aliejų [SS 1511] trečiojoje valstybėje ir importuojanti jį į ES, kur jį naudoja pramoniniams riebalų alkoholiams gaminti [SS 3823 70]. Tada ji parduoda pramoninius riebalų alkoholius gamintojui B kitoje ES valstybėje narėje.

— Gamintojas A yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (deklaruoja muitinės išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) alyvpalmių aliejų, nes alyvpalmių aliejus yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad gamintojas A turi atlikti išsamų alyvpalmių aliejaus patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Gamintojas A taip pat yra veiklos vykdytojas, kai teikia rinkai pramoninius riebalų alkoholius, nes pramoniniai riebalų alkoholiai yra atitinkami produktai, įtraukti į MNR I priedą. Tai reiškia, kad gamintojas A, prieš pateikdamas pramoninius riebalų alkoholius rinkai, turi pateikti atskirą išsamaus patikrinimo pareiškimą, kuriame jis gali nurodyti ankstesnio savo išsamaus patikrinimo pareiškimo registracijos numerį pagal 4 straipsnio 9 dalį.

2 scenarijus. Pakavimo medžiagos

2a scenarijus

ES įsisteigęs gamintojas C (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja padengtą kraftpopierių [SS 4810] iš trečiojoje valstybėje įsisteigusio gamintojo B ir jį naudoja kitiems produktams, kurie vėliau parduodami Sąjungos rinkoje, pakuoti.

— Gamintojas C yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) kraftpopierių, nes kraftpopierius yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą: nors kraftpopierius bus naudojamas kaip pakuotė, jis importuojamas kaip atskiras produktas (*palyginti su 2b scenarijumi*), todėl jam taikomas išsamus patikrinimas. Gamintojas C turi pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį nurodyti išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijoje.

— Gamintojas C neprivalo atlikti kraftpopieriaus išsamaus patikrinimo arba pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo, kai kraftpopierius vėliau naudojamas kitiems produktams pakuoti, nes jis parduodamas ne kaip atskiras produktas, o kaip pakavimo medžiaga (paprastai naudojama tokioms prekėms pakuoti ir nesuteikianti produktui esminio požymio), todėl pagal MNR jis nėra reglamentuojamas kaip atitinkamas produktas.

2b scenarijus

ES įsteigta įmonė D (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja medinius rėmus [SS 4414] iš trečiosios valstybės ir parduoda juos ES įsisteigusiam mažmenininkui E. Šie rėmai buvo supakuoti į kartoną.

— Įmonė D yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) medinius rėmus, nes mediniai rėmai yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad įmonė D turi atlikti išsamų medinių rėmų patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Įmonė D neprivalo atlikti kartoninės pakuotės išsamaus patikrinimo arba pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo, nes ji buvo importuojama ne kaip atskiras produktas, o kaip pakavimo medžiaga (paprastai naudojama tokioms prekėms pakuoti ir nesuteikianti produktui esminio požymio), todėl pagal MNR ji nėra reglamentuojama kaip atitinkamas produktas.

3 scenarijus. Nuosavybės perdavimas

3a scenarijus

ES įsisteigęs gamintojas F (veiklos vykdytojas, kuris nėra MVĮ) perka žaliavines galvijų odas [SS ex 4101] iš ne ES įsisteigusio tiekėjo H. Pagal sutartį nuosavybė nedelsiant perduodama gamintojui F, kol odos vis dar yra už ES ribų, o gamintojas F importuoja jas į ES. Importavęs odas į ES, gamintojas F perdirba jas į raugintas odas [SS ex 4104] ir parduoda ES įsisteigusiam mažmenininkui I, kuris nėra MVĮ, (prekiautojui).

— Gamintojas F yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) žaliavines galvijų odas, nes žaliavinės galvijų odos yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad gamintojas F turi atlikti išsamų žaliavinių odų patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir įtraukti jo registracijos numerį į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją. Atlikdamas išsamų žaliavinių odų patikrinimą, gamintojas F turi pateikti geografinės vietos informaciją, susijusią su visais ūkiais, kuriuose galvijai buvo auginami (pagal 9 straipsnio 1 dalies d punktą). Pagal 39 konstatuojamąją dalį gamintojas F nustato, ar galvijai, iš kurių buvo gautos šios odos, buvo šeriami kitu atitinkamu produktu, ir, jei taip, taip pat atlieka reikalaujamą išsamų gyvulių pašarų patikrinimą.

— Gamintojas F taip pat yra veiklos vykdytojas, kai teikia raugintas odas rinkai, nes raugintos odos yra atitinkami produktai, įtraukti į MNR I priedą. Tai reiškia, kad gamintojas F, prieš parduodamas jas prekiautojui I, turi pateikti jam atskirą išsamaus patikrinimo pareiškimą. Gamintojas F gali remtis esamu išsamaus patikrinimo pareiškimu, susijusiu su žaliavinėmis odomis, kurias importuodamas į ES jis anksčiau pateikė rinkai.

— Kaip *prekiautojas, kuris nėra MVĮ*, prekiautojas I turi tokias pačias išsamaus patikrinimo pareigas kaip ir veiklos vykdytojas. Įsitikinęs, kad buvo atliktas išsamus žaliavinių galvijų odų patikrinimas, prekiautojas I turi pateikti atskirą iš gamintojo F nupirktų raugintų odų išsamaus patikrinimo pareiškimą prieš jas parduodamas vartotojams ar kitiems tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantiems dalyviams (t. y. *tiekdamas juos Sąjungos rinkai*). Prekiautojas I išsamaus patikrinimo pareiškime gali nurodyti esamą gamintojo F raugintų odų išsamaus patikrinimo pareiškimą pagal 4 straipsnio 9 dalį.

[Pagal šį scenarijų ne ES įsisteigęs asmuo perduoda nuosavybę ES įsisteigusiam asmeniui prieš produktą fiziškai įvežant į ES]

3b scenarijus

ES įsisteigęs gamintojas F (veiklos vykdytojas, kuris nėra MVĮ) internetu perka raugintas galvijų odas [SS ex 4104] iš ne ES įsisteigusio tiekėjo H. Pagal sutartį nuosavybė gamintojui F perduodama tik tada, kai odos pristatomos į jo gamyklą ES. Ekspeditorius G importuoja odas į ES tiekėjo H vardu ir pristato jas į gamintojo F gamyklą.

— Tiekėjas H yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) raugintas galvijų odas, nes jos yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad tiekėjas H turi atlikti išsamų galvijų odų patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją [arba jį pateikti įgalioti ekspeditorių G, kaip įgaliotąjį atstovą pagal 6 straipsnio 1 dalį]. Atlikdamas išsamų odų patikrinimą, tiekėjas H turi pateikti geografinės vietos informaciją, susijusią su visais ūkiais, kuriuose galvijai buvo auginami (pagal 9 straipsnio 1 dalies d punktą). Pagal 39 konstatuojamąją dalį tiekėjas H nustato, ar galvijai, iš kurių buvo gautos šios odos, buvo šeriami kitu atitinkamu produktu, ir, jei taip, taip pat atlieka reikalaujamą išsamų gyvulių pašarų patikrinimą.

— Gamintojas F yra pirmasis fizinis arba juridinis asmuo, tiekiantis atitinkamus produktus ES rinkai, ir taip pat yra laikomas veiklos vykdytoju pagal 7 straipsnį, t. y. nors pagal 2 straipsnio 15 punkte pateiktą apibrėžtį jis iš tikrųjų nėra veiklos vykdytojas, 7 straipsnyje nustatyta, kad jam taikomos tos pačios pareigos kaip ir veiklos vykdytojui. Todėl gamintojas F, prieš parduodamas produktus vartotojams ar kitiems tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantiems dalyviams, turi atlikti išsamų patikrinimą ir informacinėje sistemoje pateikti atskirą išsamaus patikrinimo pareiškimą, kuriame jis gali remtis tiekėjo H išsamaus patikrinimo pareiškimu pagal 4 straipsnio 9 dalį.

(Pagal šį scenarijų ne ES įsisteigęs asmuo perduoda nuosavybę ES įsisteigusiam asmeniui tik po to, kai produktas fiziškai įvežamas į ES)

4 scenarijus. Pateikimas rinkai ir tiekimas rinkai

(4a, 4b, 4c ir 4d scenarijuose parodytas skirtumas tarp pateikimo ir tiekimo Sąjungos rinkai bei iliustruojamos kai kurios aplinkybės, kuriomis tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikianti įmonė gali būti veiklos vykdytojas.)

4a scenarijus

ES įsisteigęs didmenininkas J (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja kakavos miltelius [SS 1805] iš trečiosios valstybės (ne ES) gamintojo ir parduoda juos ES įsisteigusiam mažmenininkui K, kuris nėra MVĮ. Mažmenininkas K importuoja dar kakavos miltelių iš trečiosios valstybės (ne ES gamintojo), sumaišo juos su kakavos milteliais, įsigytais iš didmenininko J, ir parduoda juos galutiniams vartotojams ES *(palyginti su 4b, 4c, 4d scenarijais)*.

— Didmenininkas J yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) kakavos miltelius *(pateikimas rinkai)*, nes kakavos milteliai yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad didmenininkas J turi atlikti išsamų kakavos miltelių patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Kakavos miltelių, perkamų iš didmenininko J, atžvilgiu mažmenininkas K veikia kaip prekiautojas, nes šie kakavos milteliai jau pateikti Sąjungos rinkai. Kaip prekiautojas, *kuris nėra MVĮ*, mažmenininkas K turi tokias pačias išsamaus patikrinimo pareigas kaip ir veiklos vykdytojas ir privalo pateikti iš didmenininko J įsigytų kakavos miltelių išsamaus patikrinimo pareiškimą prieš juos parduodamas (*tiekimas rinkai*). Mažmenininkas K, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas laikantis MNR reikalavimų, pagal 4 straipsnio 9 dalį gali remtis esamu didmenininko J kakavos miltelių išsamaus patikrinimo pareiškimu, tačiau mažmenininkas K vis tiek yra atsakingas už atitiktį.

— Mažmenininkas K yra veiklos vykdytojas papildomų kakavos miltelių, kuriuos jis tiesiogiai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti), atžvilgiu, nes kakavos milteliai yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą, ir mažmenininkas K papildomus kakavos miltelius pateikia rinkai pirmą kartą. Tai reiškia, kad mažmenininkas K turi atlikti išsamų tų papildomų kakavos miltelių patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

4b scenarijus

ES įsisteigęs didmenininkas J (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja kakavos miltelius [SS 1805] iš trečiosios valstybės (ne ES) gamintojo ir parduoda juos ES įsisteigusiam mažmenininkui K (prekiautojui, kuris nėra MVĮ). Mažmenininkas K perparduoda kakavos miltelius ES.

— Didmenininkas J yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) kakavos miltelius, nes kakavos milteliai yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad didmenininkas J turi atlikti išsamų kakavos miltelių patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Kadangi kakavos miltelius rinkai jau pateikė didmenininkas J ir jeigu mažmenininkas K prieš perparduodamas jų neperdirbo ir nepapildė, mažmenininkas K tik *tiekia rinkai* atitinkamą produktą. Siekdamas atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimus pagal 4 straipsnio 2 ir 9 dalis, pagal 4 straipsnio 9 dalį mažmenininkas K gali remtis esamu išsamaus patikrinimo pareiškimu, kai įsitikina, kad didmenininkas J tinkamai atliko išsamų patikrinimą, tačiau mažmenininkas K vis tiek yra atsakingas už atitiktį.

4c scenarijus

ES įsisteigęs didmenininkas J (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja sojų aliejų [SS 1507] iš trečiosios valstybės (ne ES) gamintojo ir parduoda jį ES įsisteigusiam mažmenininkui K (prekiautojui, kuris yra MVĮ). Mažmenininkas K perparduoda sojų aliejų ES.

— Didmenininkas J yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) sojų aliejų, nes sojų aliejus yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad didmenininkas J turi atlikti išsamų sojų aliejaus patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Kadangi sojų aliejų rinkai jau pateikė didmenininkas J ir jeigu mažmenininkas K prieš perparduodamas jo neperdirbo ir nepapildė, mažmenininkas K tik *tiekia rinkai* atitinkamą produktą. Kadangi mažmenininkas K yra *prekiautojas, kuris yra MVĮ,* jam netaikomos tokios pačios išsamaus patikrinimo pareigos kaip veiklos vykdytojui. Todėl mažmenininkas K turi rinkti ir saugoti informaciją, kurios reikalaujama pagal MNR 5 straipsnį, tačiau pagal 5 straipsnio 2 dalį neprivalo pateikti sojų aliejaus išsamaus patikrinimo pareiškimo prieš jį perparduodamas.

4d scenarijus

ES įsisteigęs didmenininkas J (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja kakavos pupeles [SS 1801] iš trečiosios valstybės (ne ES) gamintojo ir parduoda jas ES įsisteigusiam gamintojui K (veiklos vykdytojui, kuris nėra MVĮ). Gamintojas K naudoja kakavos pupeles šokolado plytelėms [SS 1806], kurias jis parduoda ES, gaminti.

— Didmenininkas J yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (*deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti*) kakavos pupeles, nes kakavos pupelės yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad didmenininkas J turi atlikti išsamų kakavos pupelių patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Gamintojas K tampa veiklos vykdytoju, kai parduoda šokolado plyteles, nes šokolado plytelės taip pat yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą, ir jos yra pateikiamos rinkai (*tiekiamos pirmą kartą*). Siekdamas atlikti išsamų patikrinimą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimus pagal 4 straipsnio 2 ir 9 dalis, pagal 4 straipsnio 9 dalį mažmenininkas K gali remtis esamu išsamaus patikrinimo pareiškimu, kai įsitikina, kad didmenininkas J tinkamai atliko išsamų patikrinimą, tačiau mažmenininkas K vis tiek yra atsakingas už atitiktį.

5 scenarijus. Rėmimasis esamu išsamaus patikrinimo pareiškimu

ES įsteigta įmonė L (veiklos vykdytojas, kuris nėra MVĮ) perka užšaldytą galvijų mėsą [SS ex 0202] iš ES įsisteigusio ūkininko M (veiklos vykdytojo, kuris yra MVĮ), kuris galvijus užaugino ES. Ūkininkas M galvijų pašarus pirko iš mažmenininko W (veiklos vykdytojo, kuris yra MVĮ), kuris atliko išsamų patikrinimą. Tuomet įmonė L eksportuoja užšaldytą galvijų mėsą [SS ex 0202] į trečiąją valstybę. Mėsa nebuvo perdirbta į kitus atitinkamus produktus arba su jais sumaišyta.

— Ūkininkas M yra veiklos vykdytojas, kai parduoda užšaldytą galvijų mėsą įmonei L, ir prieš ją parduodamas turi atlikti išsamų patikrinimą bei pateikti galvijų mėsos išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje. Atlikdamas išsamų galvijų mėsos patikrinimą, ūkininkas M turi pateikti geografinės vietos informaciją, susijusią su visais ūkiais, kuriuose galvijai buvo auginami (pagal 9 straipsnio 1 dalies d punktą). Pagal 39 konstatuojamąją dalį ūkininkas M nustato, ar galvijai buvo šeriami kitu atitinkamu produktu, ir, jei taip, ūkininkas M turėtų kaip įrodymą naudoti atitinkamas sąskaitas faktūras, atitinkamų išsamaus patikrinimo pareiškimų registracijos numerius arba bet kokius kitus susijusius iš mažmenininko W gautus dokumentus, rodančius, kad pašarai nesusiję su miškų naikinimu.

— Įmonė L yra veiklos vykdytojas, kai eksportuoja mėsą iš ES (t. y. deklaruoja muitinės eksporto procedūrai įforminti). Todėl įmonė L turi įsitikinti, kad buvo atliktas išsamus galvijų mėsos patikrinimas, ir pateikti atskirą išsamaus patikrinimo pareiškimą, kuriame pagal 4 straipsnio 9 dalį gali būti daroma nuoroda į ankstesnį ūkininko M pateiktą išsamaus patikrinimo pareiškimą. Jei, užuot eksportavusi mėsą į trečiąją valstybę, įmonė L nuspręstų parduoti mėsą ES viduje, įmonė L veiktų kaip prekiautojas, tačiau jai būtų taikomos **tos pačios** pirmiau nurodytos pareigos, nes prekiautojai, kurie nėra MVĮ, pagal 5 straipsnio 1 dalį laikomi veiklos vykdytojais, kurie nėra MVĮ.

6 scenarijus. Fizinių asmenų ir labai mažų įmonių atliekamas išsamus patikrinimas

ES įsisteigęs privataus miško savininkas N (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) sudaro sutartį su medienos įmone O (veiklos vykdytoju, kuris nėra MVĮ), kad ši iškirstų dalį jo medžių. Įmonė O kerta medžius, tačiau rąstai [SS 4403] vis tiek yra privataus miško savininkui N nuosavybė. Kai rąstai surenkami, privataus miško savininkas N parduoda juos medienos įmonei O. Medienos įmonė O siunčia rąstus į savo lentpjūvę ir pateikia juos rinkai kaip pjautinę medieną [SS 4407].

— Miško savininkas N yra veiklos vykdytojas ir prieš pateikdamas rąstus rinkai turi atlikti išsamų patikrinimą. Tačiau, kadangi miško savininkas N yra *fizinis asmuo arba labai maža įmonė*, jis turi galimybę įgalioti kitą tolesnėje tiekimo grandinės grandyje veikiantį veiklos vykdytoją arba prekiautoją, kuris nėra fizinis asmuo arba labai maža įmonė, veikti kaip įgaliotąjį atstovą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą jo vardu. Jei miško savininkas N nusprendžia įgalioti įmonę O pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą jo vardu, jis pagal 6 straipsnio 3 dalį perduoda įmonei O visą informaciją, būtiną patvirtinti, kad jis jau atliko išsamų patikrinimą ir nebuvo nustatyta jokios rizikos arba nustatyta tik nedidelė rizika. Miško savininkas N išlieka atsakingas už atitiktį.

— Medienos įmonė O yra veiklos vykdytojas, kai rinkai pateikia pjautinę medieną kaip atitinkamą medienos produktą, įtrauktą į MNR I priedą, pagamintą iš rąstų, nukirstų miško savininko N miške. Tai reiškia, kad medienos įmonė O turi įsitikinti, kad buvo atliktas su rąstais susijęs išsamus patikrinimas, ir prieš pateikdama rinkai pjautinę medieną, pagamintą iš N miško savininko medžių, pateikti atskirą išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje.

7 scenarijus. Trečiųjų šalių įgaliojimas būti įgaliotaisiais atstovais

ES įsisteigęs mažmenininkas P (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja pneumatines gumines padangas [SS ex 4011] iš trečiosios valstybės (ne ES) ir pasirenka įgalioti ES įsteigtą įmonę Q savo įgaliotuoju atstovu, kad ši kaip paslaugų teikėja pateiktų išsamaus patikrinimo pareiškimą už mažmenininką P.

— Mažmenininkas P yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) gumines padangas, nes guminės padangos yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad mažmenininkas P turi atlikti išsamų guminių padangų patikrinimą, tačiau mažmenininkas P gali įgalioti įmonę Q, kaip įgaliotąjį atstovą, jo vardu pateikti padangų išsamaus patikrinimo pareiškimą pagal 6 straipsnio 1 dalį. Įmonė Q veikia ne kaip tiekimo grandinės narė – ji yra tik paslaugų teikėja, kuri pateikia išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje mažmenininko P vardu ir kompetentingų institucijų prašymu pateikia įgaliojimo kopiją pagal 6 straipsnio 2 dalį. Mažmenininkas P išlieka atsakingas už padangų atitiktį MNR 3 straipsniui.

8 scenarijus. Produktų aprėptis

ES įsisteigęs gamintojas R (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) importuoja alyvpalmių aliejų [SS 1511] iš trečiųjų valstybių (ne ES) gamintojų į ES ir perdirba jį savo gamykloje į muilą [SS 3401], kurį parduoda ES.

— Gamintojas R yra veiklos vykdytojas, kai importuoja į ES (t. y. deklaruoja išleidimo į laisvą apyvartą muitinės procedūrai įforminti) alyvpalmių aliejų, nes alyvpalmių aliejus yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad R turi atlikti išsamų patikrinimą, pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą informacinėje sistemoje ir jo registracijos numerį įtraukti į išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją.

— Gamintojas R, parduodamas muilą, neprivalo atlikti alyvpalmių aliejaus išsamaus patikrinimo arba pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo, nes pats muilas nėra atitinkamas produktas, nurodytas MNR I priede.

9 scenarijus. Veiklos vykdytojo, kuris yra MVĮ, vykdomas atitinkamų produktų pateikimas rinkai

9a scenarijus

ES įsisteigęs sojų pardavėjas S (prekiautojas, kuris nėra MVĮ) perka sojas [SS 1201], kurias rinkai jau pateikė kita įmonė. ES įsisteigęs sojų pardavėjas S, kuris nėra MVĮ, parduoda sojas ES įsteigtai įmonei T (veiklos vykdytojui, kuris yra MVĮ). Įmonė T iš sojų gamina sojų miltus [SS 1208 10] ir juos parduoda.

— Pardavėjas S yra prekiautojas, kuris nėra MVĮ, parduodantis (*tiekiantis*) sojas įmonei T, nes sojos yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. Tai reiškia, kad pardavėjas S privalo įsitikinti, kad buvo atliktas išsamus su sojomis susijęs patikrinimas, ir, prieš parduodamas sojas įmonei T, pateikti informacinėje sistemoje naują išsamaus patikrinimo pareiškimą, kuriame gali daryti nuorodą į tiekėjo pagal 4 straipsnio 9 dalį pateiktą esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą. Pardavėjas S vis tiek yra atsakingas už atitiktį.

— Įmonė T yra veiklos vykdytojas, kai pateikia sojų miltus rinkai jas parduodama, nes ji perdirbo sojas į naują produktą (sojų miltus), kuris yra MNR I priede nurodytas atitinkamas produktas, kuriam priskirtas atskiras SS kodas. Kadangi šis įmonės T vykdomas pardavimas yra naujo atitinkamo produkto pateikimas rinkai (*tiekimas pirmą kartą*), įmonė T yra veiklos vykdytojas. Įmonė T, būdama MVĮ, pagal 4 straipsnio 8 dalį neprivalo atlikti išsamaus patikrinimo prieš pateikdama sojų miltus rinkai bei pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimo informacinėje sistemoje, nes sojų miltai yra pagaminti iš sojų, kurių išsamus patikrinimas jau buvo atliktas ir kurių išsamaus patikrinimo pareiškimą jau pateikė pardavėjas S, tačiau įmonė T vis tiek yra atsakinga už atitiktį.

9b scenarijus

ES įsisteigęs privataus miško savininkas U (veiklos vykdytojas, kuris yra MVĮ) iškerta dalį savo medžių, kad vykdydamas savo verslą rąstus perdirbtų į pjautinę medieną [SS 4407], kurią galėtų parduoti tiesiogiai kitoms įmonėms.

— Miško savininkas U yra veiklos vykdytojas, kai parduoda pjautinę medieną, o tai reiškia, kad jis turi atlikti pjautinės medienos išsamų patikrinimą ir pateikti išsamaus patikrinimo pareiškimą prieš ją parduodamas, o ne prieš kirsdamas rąstus.

(Jeigu pagal minėtą 9b scenarijų miško savininkas U nukirstų dalį savo medžių, kad pasigamintų pjautinę medieną savo namų reikmėms (pvz., savo tvorai), jis nebūtų veiklos vykdytojas ir dėl to jam nebūtų taikomos pareigos pagal MNR. Tas pats būtų taikoma, jei jis savo reikmėms iš tų medžių pasigamintų kitus atitinkamus produktus, pavyzdžiui, baldus savo namams ar medinius nuotraukų rėmelius, arba naudotų rąstus savo namui šildyti.)

10 scenarijus. Atitinkami produktai, parduodami internetu arba kitais nuotolinės prekybos būdais

ES įsisteigęs asmuo V (prekiautojas, kuris yra MVĮ), vykdydamas komercinę veiklą, perka medinius nuotraukų rėmelius [SS 4414], kad vėliau juos parduotų savo internetinėje amatų parduotuvėje. Veiklos vykdytojas Z jau atliko išsamų medinių nuotraukų rėmelių patikrinimą.

— Asmuo V yra prekiautojas, kai rinkai tiekia medinius nuotraukų rėmelius, arba veiklos vykdytojas, kai eksportuoja medinius rėmelius į trečiąją valstybę, nes mediniai rėmeliai yra atitinkamas produktas, įtrauktas į MNR I priedą. MNR *nėra* nuostatos, pagal kurią vien tik siūlymas pirkti internetu ar kitomis nuotolinės prekybos priemonėmis būtų laikomas tiekimu rinkai arba eksportu. Asmuo V turi laikytis MNR reikalavimų, prieš sudarydamas pirkimo sutartį su medinių nuotraukų rėmelių pirkėju.

II PRIEDAS

INFORMACIJOS IR IŠSAMAUS PATIKRINIMO REIKALAVIMŲ, TAIKOMŲ SUDĖTINIAMS PRODUKTAMS, ĮTRAUKTIEMS Į MNR I PRIEDĄ, PAVYZDŽIAI

1 pavyzdys. Laikomasi informacijos ir išsamaus patikrinimo reikalavimų dėl atitinkamo produkto ir visų dalių, kuriose yra kitų atitinkamų produktų arba kurios yra iš jų pagamintos.

Produkto rūšis	Kiekis				Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Nesurinkti biuro baldai (SS 9403)	1 500 vienetų				Taip, veiklos vykdytojas atliko išsamų patikrinimą pagal MNR 8 straipsnį, įskaitant 9 straipsnyje nustatytus informacijos reikalavimus (žr. toliau), ir pateikė išsamaus patikrinimo pareiškimą.
Atitinkamo produkto dalis (sudedamoji dalis)	Informacija apie atitinkamas produkto dalis (pagal 9 straipsnį)				Ar atitinkama produkto dalis įtraukta į išsamaus patikrinimo pareiškimą?
	Aprašymas[2]	Rūšis	Gamybos šalis	Biržos prekės geografinės vietos	
Pagrindas	Smulkinių plokštė (SS 4410)	Sitkinė eglė (*Picea sitchensis*)	ES valstybė narė	Keletas plantacijų. Visos geografinės vietos žinomos.	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.
Priekinė ir galinė pusės	0,5 mm storio fanera (SS 4408)	Paprastasis bukas (*Fagus sylvatica*)	ES valstybė narė	Privačių miškų savininkai. Visos geografinės vietos žinomos.	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.

2 pavyzdys. Laikomasi informacijos ir išsamaus patikrinimo reikalavimų dėl atitinkamo produkto ir visų dalių, kuriose yra kitų atitinkamų produktų arba kurios yra iš jų pagamintos.

Produkto rūšis	Kiekis	Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Konditerijos gaminiai iš kakavos (SS 1806)	2 000 kg	Taip, veiklos vykdytojas atliko išsamų patikrinimą pagal MNR 8 straipsnį, įskaitant 9 straipsnyje nustatytus informacijos reikalavimus (žr. toliau), ir pateikė išsamaus patikrinimo pareiškimą.

Produkto rūšis	Kiekis			Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Atitinkamo produkto dalis (sudedamoji dalis)	Informacija apie atitinkamas produkto dalis (pagal 9 straipsnį)			Ar atitinkama produkto dalis įtraukta į išsamaus patikrinimo pareiškimą?
	Aprašymas	Gamybos šalis	Biržos prekės geografinės vietos	
Sudedamoji dalis	Kakavos sviestas (SS 1804)	Kelios trečiosios valstybės	Keli ūkiai / mažieji ūkiai. Visos geografinės vietos žinomos.	Taip. Išsamaus patikrinimo pareiškimo nebuvo, todėl veiklos vykdytojas atliko šios atitinkamo produkto dalies išsamų patikrinimą.
Sudedamoji dalis	Kakavos pasta (SS 1803)	Kelios trečiosios valstybės	Keli ūkiai / mažieji ūkiai. Visos geografinės vietos žinomos.	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.

3 pavyzdys. Nebuvo laikomasi informacijos ir išsamaus patikrinimo reikalavimų dėl atitinkamo produkto ir visų dalių, kuriose yra kitų atitinkamų produktų arba kurios yra iš jų pagamintos. Atitinkamas produktas negali būti pateiktas rinkai, nes nežinomos sudėtiniame produkte esančių biržos prekių, susijusių su vienu atitinkamu produktu, geografinės vietos.

Produkto rūšis	Kiekis				Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Fanera (SS 4412)	8 500 m^3				Taip, išsamus patikrinimas buvo atliktas, tačiau dėl to, kad per išsamaus patikrinimo procesą paaiškėjo, kad reikiamos geografinės vietos informacijos nėra, atitinkamas produktas negali būti pateiktas rinkai.
Atitinkamo produkto dalis (sudedamoji dalis)	Informacija apie atitinkamas produkto dalis (pagal 9 straipsnį)				Ar atitinkama produkto dalis įtraukta į išsamaus patikrinimo pareiškimą?
	Aprašymas	Rūšis	Gamybos šalis	Biržos prekės geografinės vietos	
Priekinė ir galinė pusės	Faneros lakštai (SS 4408)	Puiklapiai (*Calophyllum* spp.)	Trečioji valstybė	Kelios koncesijos. Visos geografinės vietos žinomos.	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.
Pagrindas	Faneros lakštai (SS 4408)	Tuopos (*Populus* sp.)	Trečioji valstybė	Ūkio giraitė. Geografinės vietos nenurodytos / nežinomos.	Ne. Išsamaus patikrinimo pareigų neįmanoma įvykdyti nežinant geografinių vietų.

4 pavyzdys. Nebuvo laikomasi informacijos ir išsamaus patikrinimo reikalavimų dėl atitinkamo produkto ir visų dalių, kuriose yra kitų atitinkamų produktų arba kurios yra iš jų pagamintos. Atitinkamas produktas negali būti pateiktas rinkai, nes sudėtiniame produkte esančių biržos prekių, susijusių su vienu atitinkamu produktu, geografinės vietos nėra žinomos, o informacijos apie kito atitinkamo produkto rūšis nebuvo.

Produkto rūšis	Kiekis				Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Rašomasis popierius (90 g/m²) (SS 4802)	1 200 tonų				Taip, išsamus patikrinimas buvo atliktas, tačiau informacijos, kurios reikalaujama vykdant tą procesą, nėra, todėl atitinkamas produktas negali būti pateiktas rinkai.
Atitinkamo produkto dalis (sudedamoji dalis)	Informacija apie atitinkamas produkto dalis (pagal 9 straipsnį)				Ar atitinkama produkto dalis įtraukta į išsamaus patikrinimo pareiškimą?
	Aprašymas	Rūšis	Gamybos šalis	Biržos prekės geografinės vietos	
Plaušiena	Trumpa-pluoštė plaušiena (SS 47)	Švelniaplaukė akacija *(Acacia mangium)*	Trečioji valstybė	Miško plantacija. Geografinė vieta žinoma.	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.
Plaušiena	Trumpa-pluoštė plaušiena (SS 47)	Mišri nežinomų rūšių atogrąžų lapuočių mediena	Trečioji valstybė	Miškų plantacijos. Visos geografinės vietos žinomos.	Ne. Išsamaus patikrinimo pareigų neįmanoma įvykdyti nenurodžius visų medienos produktuose esančių rūšių.
Plaušiena	Ilgapluoštė plaušiena (SS 47)	Spindulinė pušis *(Pinus radiata)*	Trečioji valstybė	Miškų plantacijos. Geografinės vietos nenurodytos / nežinomos.	Ne. Išsamaus patikrinimo pareigų neįmanoma įvykdyti nežinant geografinių vietų.

5 pavyzdys. Nebuvo laikomasi informacijos ir išsamaus patikrinimo reikalavimų dėl atitinkamo produkto ir visų dalių, kuriose yra kitų atitinkamų produktų arba kurios yra iš jų pagamintos. Atitinkamas produktas negali būti pateiktas rinkai, nes atlikus išsamų vieno atitinkamo sudėtiniame produkte esančio produkto patikrinimą nustatyta, kad jis nėra nesusijęs su miškų naikinimu.

Produkto rūšis	Kiekis	Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Konditerijos gaminiai iš kakavos (SS 1806)	900 kg	Taip, išsamus patikrinimas buvo atliktas, tačiau neįmanoma patvirtinti, kad produktai yra nesusiję su miškų naikinimu, todėl atitinkamas produktas negali būti pateiktas rinkai.

Produkto rūšis	Kiekis			Ar buvo atliktas atitinkamo produkto išsamus patikrinimas?
Atitinkamo produkto dalis (sudedamoji dalis)	Informacija apie atitinkamas produkto dalis (pagal 9 straipsnį)			Ar atitinkama produkto dalis įtraukta į išsamaus patikrinimo pareiškimą?
	Aprašymas	Gamybos šalis	Biržos prekės geografinės vietos	
	Kakavos sviestas (SS 1804)	Kelios trečiosios valstybės	Keli ūkiai / mažieji ūkiai. Visos geografinės vietos žinomos	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.
	Kakavos pasta (SS 1803)	Kelios trečiosios valstybės	Keli ūkiai / mažieji ūkiai. Visos geografinės vietos žinomos	Taip. Veiklos vykdytojas, įsitikinęs, kad išsamus patikrinimas buvo tinkamai atliktas, nurodė esamą išsamaus patikrinimo pareiškimą.
	Kakavos milteliai (SS 1805)	Kelios trečiosios valstybės	Keli ūkiai. Visos geografinės vietos žinomos.	Ne. Išsamus patikrinimas atliktas, tačiau kai kuriose vietovėse po atskaitos datos buvo naikinami miškai, todėl sudedamoji dalis neatitinka 3 straipsnio ir yra draudžiama.